LATVIJA
Latvian Newspaper

Published twice weekly. Authorized by EUCOM HQ. Civil Affairs Division 14-th July 1947 AG 383. 7 GEC-AGO. Editor: Kārlis Rabācs. Printer: „Schwäbische Volksblatt" Günzburg/Donau Bürgermeister – Landmannplatz 7. Population to be served: 20.000.

LATVIJA

LATVIAN NEWSPAPER

Nr. 17 (122)
Otrdien, 1948. g. 2. martā

Iznāk otrdienās un piektdienās. Izdevējs: BALK uzdevumā Latviešu preses darbinieku sadarbības kopa. Atbildīgais redaktors: K. Rabācs, vietn. A. Liepa. redaktori: Z. Bārda, M. Čulītis, H. Mindenbergs, A. Šmits. Adrese: Günzburg/Donau. „Latvija". — Tālruņi: apg. 84, red. 50, spiest. 92.

Pēc Prāgas – padomju prasības Somijai

Staļins personīgā vēstulē aicina slēgt paktu tik drīz, cik iespējams

Satraukums visā Skandinavijā

Tūlīt pēc komūnistu apvērsuma Čechoslovakijā Kremlis ar drāmatisku straujumu uzsācis akciju pret Somiju, pieprasot, lai tā slēdz neuzbrukšanas paktu ar Padomju Savienību. Pieprasījums izteikts Staļina personīgā vēstulē Somijas valsts prezidentam Pasikivi, kas saņemta jau pagājušā pirmdienā, bet par ko paziņots tikai piektdien. TASS publicējis šo vēstuli tikai svētdien.

Somijas valsts prezidents pēc Staļina vēstules saņemšanas, kurā norādīts, ka Somija ir vienīgā Padomju Savienības kaimiņvalsts, kas vēl nav noslēgusi neuzbrukšanas un savstarpējas palīdzības paktu, ceturtdien sasaucis Somijas ministru kabineta sēdi, kurā piedalījušies arī parlamenta politisko partiju vadītāji. Staļins esot ierosinājis slēgt paktu, kas apmēram līdzinātos tiem, kas noslēgti ar Rumāniju un Bulgāriju, un paredzētu kopīgu rīcību, ja uzbruktu Vācija vai „kāda valsts, kas tieši vai netieši saistītos ar Vāciju". Nekāds termiņš pakta parakstīšanai neesot minēts, bet Somija uzaicināta nosūtīt pārstāvjus uz Maskavu.

Tūlīt pēc sēdes Somijas parlamenta prezidents Fagerholms izlidojis uz Stokholmu, kur, pēc BBC ziņām, paskaidrojis, ka prezidents Pasikivi nedarīšot nekā bez parlamenta ziņas. Citi somu politiķi pēc sēdes pie valsts prezidenta devušies uz savām lauku mājām. Paredz, ka lēmumu pieņems jaunā sēdē, kas notiks šodien. Līdz tam Pasikivi lūdzis visām parlamenta frakcijām paziņot savus viedokļus. Pēc UP ziņām, sociāldemokratu partija, kam parlamentā ir 50 vietu, zemnieku partija ar 49 vietām, konservātīvie ar 28 un liberāļi ar 9 un tautas partija ar 14 vietām nevēloties formālu paktu slēgt. Vienīgi tā saukie „tautas demokrati" — komūnisti un kreisie sociālisti, kam kopā 49 vietas, iestājoties par pakta slēgšanu. Arī Pasikivi paziņojis, ka viņam neesot iebildumu. Pēc Denas ziņām, šis pakts starp citu paredzētu, ka kara gadījumā Padomju Savienībai būtu tiesības okupēt Somijas rietumdaļu resp. Baltijas jūras piekrasti. Ir zināms, ka Baltijas jūra ir svarīga atslēga visas Ziemeļeiropas pārvaldīšanai. Tāpēc saprotams arī satraukums, kas pārņēmis visas Skandinavijas valstis. Zviedru prese publicē ziņas ar drāmatiskiem virsrakstiem. Piemēram, lielākais laikraksts Skandinavijā „Aftonbladet" sniedz tās zem virsraksta: „Padomju Savienība ierosina militāru paktu ar Somiju — amerikāņiem drīz būs jāķeras pie ieročiem."

Priekšlikumam slēgt paktu, pēc zviedru preses ziņām, jau sekojusi komūnistu aktivitāte pašā Somijā, kas liecinot par gatavošanos varas pārņemšanai. Somijas parlamentā ne izteikti pārmetumi policijai, ka tā apcietinājusi Baltijas valstu pavalstniekus, lai izsūtītu tos uz Padomju Savienību, [illegible] Padomju Savienība oficiāli pieprasījusi to izdošanu. Arī daudzu „mednieku biedrību" dibināšana, kurās par biedriem visvairāk uzņemot komūnistus, radot nemieru plašākās aprindās. Komūnisti jau esot pieprasījuši preses cenzūru un papīra devu samazināšanu „reakcionāriem" laikrakstiem.

Arī dāņu prese visai satraukta par jaunajiem notikumiem. „Briesmas pienākušas tuvāk . . ." raksta dāņu konservātīvais laikraksts „Nationaltidende". Pakta noslēgšana, saka šis laikraksts, nozīmē, ka padomju militārā robeža atrastos tuvāk pārējām Skandinavijas valstīm, tās stratēģiskā pozicija ievērojami uzlabotos un būtu sagaidāms pastiprināts politisks spiediens. Dānijas valdības laikraksts „Socialdemokraten" pesimistiski konstatē, ka stāvoklis jau tiktāl attīstījies, ka pretestība no somu puses vairs neesot sagaidāma.

„Daily Mail" atzīmē, ka somu tauta, tāpat kā iepriekšējo krīžu gadījumos, uzzinājusi par notikumiem tikai pēc tam, kad ziņas jau bijušas citās zemēs. Vispār gan jautājums par aizsardzības paktu ar Padomju Savienību neesot jauns. Abas valstis par to apspriedušās jau daudz reižu. Somi uzņēmās iniciātīvu tūlīt pēc pamiera parakstīšanas 1944. g. Toreiz krievi noraidījuši somu priekšlikumus tāpēc, ka vēl nebija parakstīts miera līgums. Pagājušā novembrī, kad somu delegācija ministru prezidenta Pekalas vadībā viesojusies Maskavā, Molotovs esot runājis par pakta slēgšanu, bet bez panākumiem. Janvārī prezidentu Pasikivi divas reizes esot apciemojis jaunais padomju vēstnieks Savonenkovs. Apmeklējumi radījuši lielu interesi, par tiem nekas nav izpausts. Tagad esot kļuvis zināms, kas Savonenkovs aicinājis Somiju kā mazāko valsti uzņemties iniciātīvu pakta slēgšanai. Pasikivi esot atbildējis, ka gribētu atlikt jautājumu līdz jaunā parlamenta ievēlēšanai.

Tagad, pēc „Daily Mail" informācijas, somu noskaņojums esot visai pesimistisks. Dažas aprindas rēķinoties, ka beigušās somu ilūzijas par iespēju palikt neatkarīgiem. Informētas aprindas izsakoties, ka, neatkarīgi no pakta teksta, tā parakstīšana nozīmētu, ka Somija galīgi ieklautos austrumu blokā. No otras puses gan Somijas stāvoklis ļoti līdzinoties Čechoslovakijas stāvoklim, bet vienā ziņā esot labvēlīgāks — komūnistu partija Somijā esot samērā daudz mazāka nekā Čechoslovakijā. Pavisam Somijā esot 45.000 organizētu komūnistu. Parlamentā tiem gan ir ceturtā daļa no balsīm, bet pēdējās pašvaldību vēlēšanas liecinājušas, ka komūnistu popularitāte ievērojami samazinājusies.

Pēc UP ziņām, Helsinku iedzīvotāji pašlaik dzīvi debatējot, vai Somijai saskaņā ar miera līgumu vispār esot tiesības slēgt militāru paktu ar Padomju Savienību un vai Anglija pret to neprotestētu. No otras puses tomēr sagaida, ka jau otrdien Pasikivi iecelšot delegāciju, kas dosies uz Maskavu sarunām.

Svētdien Helsinkos izplatītas skrejlapas, kas asā formā vēršas pret Staļina priekšlikumiem, ieteica neticēt padomju solījumiem un atgādināja Staļina solījumu 2. pasaules kara sākumā — iznīcināt visu somu tautu. Policija meklē šo skrejlapu autorus. Pēc vēl neapstiprinātām Berominsteres radio ziņām, padomju vēstnieks svētdien esot pieprasījis Somijas valdībai visu aktīvo armijas virsnieku vārdu sarakstu.

DM, NYHT, BBC

Archibīskapa aicinājums aizlūgšanas nedēļā

Archibīskaps prof. Dr. T. Grīnbergs aicina latviešu nometņu mācītājus no 15.—21. martam rīkot aizlūgšanu nedēļu ar virstematu „Mūsu baznīca un dzīve". Minētajā laikā katru dienu iepriekš izziņotā laikā un vietā tautiešiem aicināti aizlūgt Dieva gādību par mūsu tēvzemi un visā pasaulē izklīdinātiem latviešiem. Aizlūgšanu nedēļā, kas ir arī Pestītāja ciešanu laiks, pēc iespējas jāizvairās no skaļiem un lieliem sarīkojumiem.

6. un 7. aprīlī Eslingenā notiks amerikāņu un franču joslas latviešu mācītāju konference. To atklās 6. apr. pl. 9 Breitestr. 19, pamatskolas aktu zālē.

Steidzami plāno novietot 100.000 Eiropas bēgļu ASV

ASV senāta īpaša apakškomisija esot izstrādājusi projektu drīzai 100.000 Eiropas bēgļu nometināšanai ASV uz diviem gadiem, svētdien un pirmdien ziņoja Berominsteres, Londonas un daži vācu raidītāji. Saskaņā ar šo projektu, uzņemamos bēgļus paredzēts nometināt galvenokārt lauksaimniecībās. Pusei no nometinājamiem bēgļiem esot jābūt no tādām zemēm, kas patlaban atrodas zem svešas varas. Esot iespējams, domā projekta autori, ka likumu pieņem jau senāta 15. marta kopsēdē. Bēgļu izvietošanu būtu paredzēts sākt jau jūlijā.

Rietumvācija drīz var kļūt neatkarīga valsts

ASV gatavo paktu ar Rietumeiropas valstīm

„Daily Mail" Ņujorkas korespondents sestdien ziņoja, ka ASV gatavojot sīku plānu aizsardzības paktam, ko tās gribot slēgt ar Lielbritaniju, Franciju, Beļģiju un Holandi. Ziņojumā teikts, ka ASV ārlietu ministrija, domājams, drīzumā atklāti paziņošot, ka Maršala plāns vien nav pietiekami iedarbīgs, lai aizturētu komūnisma iepletšanos Eiropā. „New York Herald Tribune" ziņo, ka Anglijas ārlietu ministrija ar vislielāko uzmanību sekojot notikumu gaitai Čechoslovakijā un Somijā. Vicepremjērs Herberts Morisons esot izteicis visas valdības viedokli, paziņodams, ka notikumi Prāgā „baigā veidā atgādina Hitlera techniku". Esot iespējams, ka Anglija pārtrauc diplomātiskos sakarus ar Čechoslovakiju.

Visa Francijas nacionālā sapulce, izņemot komūnistu deputātus, pagājušās nedēļas beigās piecēlās un ilgi aplaudēja, kad ārlietu ministrs Bido deklarēja, ka Čechoslovakijas notikumi apdraud demokratiju visā Eiropā. „Ir neiedomājami ticēt, ka tādu rīcību var turpināt bez gala uz Eiropas šacha galdiņa, neizraisot notikumus, kas ātri varētu kļūt bīstami. Tas nav ne brīdinājums, ne drauds, tas ir satraukums, kas nāk no sirds dziļumiem!" sauca Bido.

ASV ārlietu ministrs Maršals tai pašā laikā ziņojumā kongresa līdzekļu piešķiršanas komisijai pesimistiski paregojis, ka paredz „ilgstošu" konfliktu starptautiskās attiecībās starp Padomju Savienību un ASV. Abu valstu tautas gan varot labi saprasties, bet nevarot saprasties valstsvīri. Pie tam vainīgas neesot ideoloģiskas domstarpības, bet gan padomju valstsvīru aizdomas pret visu, ko saka un ierosina. Kādreizējais ASV flotes slepenā dienesta vadītājs UN laikrakstā raksta, ka optimisma vietā amerikāņu tautu pārņēmušas bailes no jauna kaŗa vai smagas saimnieciskas depresijas.

Tai pašā laikā, pēc gandrīz visu laikrakstu ziņām, notikumi Eiropā vēl vairāk pavairojuši izredzes, ka Maršala plānu, ko vakar sāka apspriest ASV kongress, pieņems samērā ātri un ar samērā maz grozījumiem. Vašingtonā paredz, ka plānu galīgā veidā varētu pieņemt līdz 1. aprīlim.

Notikumi Čechoslovakijā un Somijā arī ievērojami samazinājuši rietumvalstu okupācijas spēku vadītāju cerības uz iespējamu sadarbību ar Padomju Savienību Vācijas jautājumā. „New York Herald Tribune" ziņo no Frankfurtes, ka pēc Čechoslovakijas nokļūšanas komūnistu rokās Vācijas rietumjoslas visai drīz varot kļūt neatkarīga valsts. Pirmais solis būtu divjoslas pārvēršana par trijjoslu, pēc tam radītu atsevišķu Rietumvācijas valdību.

DM, NYHT, BBC

Staļina ģīmetne katrā Čechoslovakijas skolas klasē

Parlamentu sasauks vienīgi tad, ja deputāti parakstīs deklarāciju par komūnistu valdības atzīšanu

JAU ŠODIEN PRĀGĀ LEMS PAR NACIONĀLIZĀCIJU UN ZEMES SADALĪŠANU

Čechoslovakijas oficiālā ziņu aģentūra Četeka atbildējusi uz Anglijas, ASV un Francijas kopējo protestu par pēdējiem notikumiem Čechoslovakijā, paskaidrodama, ka šīm trim valstīm neesot ne mazāko tiesību iejaukties Čechoslovakijas iekšējās lietās. Līdzīgi atbildējis ministru prezidents Gotvalds jaunās valdības amata pārņemšanas aktā. Lielā „brīvo zemnieku" sanāksmē Prāgā svētdien Gotvalds deklarējis, ka jaunās valdības pirmajā sēdē šodien apspriedīšot likumprojektu par tirdzniecības un rūpniecības uzņēmumu nacionālizāciju, kas nodarbina vairāk par 50 personām un visu par 50 ha lielāko zemu īpašumu sadalīšanu laukstrādniekiem. Pēc kāda valdības pārstāvja paskaidrojuma, Čechoslovakijas parlaments nesanākšot ātrāk, iekāms nebūs pārbaudīta katra deputāta nostāja pret tautas fronti un iekāms tie katrs nebūs parakstījuši deklarāciju, ka atzīst jauno valdību un tās darbību.

Trīs valstu paskaidrojumā nosodīti notikumi Čechoslovakijā, kas apdraudot brīvības principu pastāvēšanu, par kuriem stāv visas demokratiskās valstis. Ar citur pārbaudītām metodēm radīta mākslīga krize, kas ļāvusi izslēgt parlamentāros institūtus no līdzrunāšanas un radīt vienas partijas diktatūru zem nacionālās vienības valdības aizsega. Maršals presei paskaidrojis, ka viņam pie kopīgā paskaidrojuma nekas neesot piebilstams; viņš arī nevarot izteikties par to, vai ASV atzīšot jauno Čechoslovakijas valdību. Ārlietu ministrijai arī neesot ziņu, kas apstiprinātu baumas par padomju karaspēka kustību Austrijā. Maršals arī atteicās paskaidrot, kur trīs valstu paskaidrojums izstrādāts. Pašreiz ASV ārlietu ministrija pārbaudot svarīgus Čechoslovakijas, Padomju Savienības un ASV kara laika dokumentus; par to publicēšanu patlaban vēl neesot runa.

Čechoslovakijas iestādēs turpinās plašās „tīrīšanas". Visiem studentiem paziņots, ka tos pielaidīs pārbaudījumiem tikai pēc uzticības zvēresta jaunajai valdībai. No Kārļa universitātes atlaisti 30 profesoru. Atlaists arī Četekas direktors. Centrālā aktivistu komiteja paskaidrojusi, ka patur sev tiesības kontrolēt visu partiju funkcionāru iecelšanu. Aizsardzības ministrs ģenerālis Svoboda, pēc franču labā spārna laikraksta „Epoque" ziņām, paziņojis trīs rietumvalstu militārataṣējiem, ka viņu turpmākā atrašanās Prāgā neesot vēlama. Ārlietu ministrija brīdinājusi ārzemju preses pārstāvjus no „aplamu ziņu" izplatīšanas.

Par jaunās valdības programmu daži ministri paskaidrojuši, ka pirmie mērķi būšot papildināt valsts drošības sistēmu, noslēdzot savienības līgumus ar citām „tautas demokratijām", nodot presi jaunā režīma rokās, realizēt zemes reformu, saimniecības nacionalizēšanu un labu attieksmju uzturēšanu ar Padomju Savienību un citām „tautas demokratijām". Jaunajai valdībai jau apsolījuši atbalstu arī 22 katoļu tautas partijas un 19 tautas sociālistu deputāti parlamentā.

Daži izbēgušie čechu katoļu partijas politiķi Frankfurtē izteikušies, ka pavēli komūnistiem trieciena sākumā atvedis no Maskavas padomju ārlietu ministra vietnieks Zorins, kas vakar devies atpakaļ uz Maskavu. Izbēgušie lūgšot ASV un rietumvalstis neatzīt jauno Čechoslovakijas valdību. Komūnistu rīcībā esot bijuši lieli ieroču krājumi, izlietošanai vajadzības gadījumā. Esot sagaidāma drīza Beneša atkāpšanās. To pašu paredz arī daži ārzemju komentātori. Prezidenta postenis esot jau piedāvāts sociāldemokratu sašķēlējam Firlingeram, kam bijusi svarīga loma visā komūnistu sazvērestībā. Demonstrācijās Prāgā uz ielas smagi piekauts un no ievainojumiem slimnīcā miris valsts prezidenta Beneša brālis Vincents Benešs, kādas bankas ģenerāldirektors. Reizē ar viņu slimnīcā ievests un miris bij. ministrs Cenkls. Prāgas izglītības ministrija noteikusi, ka katrā skolas klasē jābūt Staļina ģīmetnei.

Savu nostāju pret Čechoslovakiju pārbaudot arī Anglija, paskaidrojis kāds angļu ārlietu ministrijas pārstāvis.

NYHT, BBC

Komūnisms un Padomju Savienība identiski jēdzieni

ASV kongresa ārpolitiskās komisijas apakškomisija publicējusi savus atzinumus par komūnismu un Padomju Savienību, ziņo BBC. Komisija atzīst, ka Padomju Savienība ir komūnisma iemiesojums un tādēļ abi šie jēdzieni esot identificējami. Komūnisti plāno pasaules revolūciju, bet Padomju Savienība esot tās iedzīvinātāja. Tādēļ visai nekomūnistiskajai pasaulei esot jāapvienojas. Komisija šai nolūkā izstrādājusi piecu punktu programmu, kuras saturs vēl nav paziņots. Programmu papildinot 22 dažādi dokumenti, bez tam 40 protesta notu noraksti, kurās citas valstis protestējušas pret Padomju Savienības izdarītiem starptautisko līgumu pārkāpumiem. Paskaidrojumā vēl norādīts, ka esot nepieciešams pasargāt no komūnisma Franciju, Italiju, Grieķiju, Ķīnu un Irānu.

BBC

Anglija nosūta kaŗa kuģus arī uz Hondurasu

Anglija steigšus nosūtījusi vienu pēc otra divus kreiserus uz angļu koloniju Hondurasu, Vidusamerikā, jo, pēc angļu ārlietu ministrijas informācijas, esot iespējama neatbildīgu elementu iebrukšana Hondurasā no kaimiņzemes Gvatemalas. Pēc oficiāli neapstiprinātām ziņām, Gvatemalas valdība pret angļu kuģu nosūtīšanu uz Hondurasu iesniegusi protestu UN, it kā apsūdzot Angliju agresijā un lūdzot lietu apspriest Drošības padomē.

Angļu ārlietu ministrija paskaidrojusi, ka rēķinās vienīgi ar ekstrēmistu desantu Hondurasā, bet nedomā, ka Gvatemalas valdība gatavotu kādu ekspedīciju pret angļu teritoriju. Gvatemalas ekstrēmistus uz šādiem plāniem varētu būt pamudinājusi Čīles un Argentīnas rīcība Antarktikā un pretangļu preses kampaņa dažās Latīņu Amerikas valstīs. ASV vēstniecība ziņojumā ārlietu ministrijai Vašingtonā informāciju par šāda desanta iespēju atzīst par neatbilstošu faktiem.

Gvatemala jau visus pēdējos 100 gadus apstrīdējusi Anglijas tiesības uz Hondurasas teritoriju, jo tā piederot Gvatemalai. Anglija piedāvājusies lietu nodot starptautiskai tiesai, tāpat ka Falklandes salu piederības jautājumu, bet Gvatemala šo priekšlikumu noraidījusi. Līdz ar abiem angļu kreiseriem, kas sastapsies Hondurasas galvaspilsētas Belizas ostā, nosūtīta arī kaŗaspēka vienība Hondurasas garnizona papildināšanai.

Šis ir nepilnās divās nedēļās jau otrs gadījums, kur Anglija nolemj sūtīt kaŗa kuģus, lai brīdinātu Latīņu Amerikas valstis no angļu teritorijas apdraudēšanas. Falklandes salās tagad ieradies no Afrikas nosūtītais kreiseris „Nigeria". Argentīnas ārlietu ministrs Bramulia paskaidrojis, ka Falklandes salas neapšaubāmi esot Argentīnas territorija. Tādēļ esot jācer, ka Anglija salas nodos Argentīnai. Anglijas ārlietu ministrija noraida baumas, it kā Anglija būtu gatava salas nodot apmaiņai pret kādām flotes bazēm.

NYHT, DM

LATVIJA
LATVIAN NEWSPAPER
Nr. 17 (122) 1948. g. 2. martā
Ar autora parakstu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas nav katrā ziņā redakcijas domas.

OPTIMISMS NEVIETĀ

Dažu IRO un mūsu centrālo bēgļu iestāžu darbinieku izteikumi, ka visā drīzumā paveršoties daudz plašākas emigrācijas iespējas, minot pat konkrētus datumus un skaitļus, proti, ka līdz š. g. 1. jūlijam izvietošot ap 260.000 DP, ir optimisms, kas, vērojot līdzšinējo izvietošanas gaitu un tuvākas nākotnes perspektīvas, nav dibināts. Šādu uzskatu paušana var radīt maldīgas nākotnes ilūzijas un to nepiepildīšanās gadījumā dragāt uzticību un paļāvību, kā tas jau dažu labu reizi noticis citos gadījumos.

Ir ticami, ka emigrācijas iespējas uzlabosies tikai gadījumā, ja ASV kongress labvēlīgi izšķirs DP ielaišanu ASV, bet pat tādā gadījumā tur braukšana nevarēs notikt ne nākošajā, ne aiznākošajā mēnesī, tas arī ir skaidrs.

Kāds ir IRO pašreizējais financiālais stāvoklis, DP tuvākās nākotnes izvietošanas izredzes un iespējas, to raksturo Vīnes nedēļas laikraksta „Die Presse" Ženēvas korespondents 24. janvāra rakstā „Bēgļu organizācija strupceļā".

Rakstā, starp citu, lasāms: „Vēl vienmēr nav zināms, vai Ženēva vai kāda cita Eiropas valsts būs nākamā UN pilnsapulces vieta. Šīs vietas izvēlī katrā ziņā ietekmē vienmēr smagāk topošie savstarpējie apstākļi, kas nelabvēlīgi ietekmē arī dažādas pēdējā laikā notikušās starptautiskās sanāksmes un institūtus. Šāda starptautiskā institūta paraugs, kas praktiski līdz šim nav devis rezultātus un, kā vispār domā, nedos arī turpmāk, ir starptautiskā bēgļu organizācija. Nevienā citā organizācijā nepastāv tik lielas diferences starp humanitāriem uzdevumiem un financiālām dotībām, kā tieši šai organizācijā. Un šīs diferences veicina šīs organizācijas singnatārvalstis.

Starptautiskai bēgļu organizācijai, kura darbojas kopš pagājušā gada 1. jūlija un pārņēma bijušo financētās UNRRAs un Starpvaldību bēgļu komisijas funkcijas pārvietoto personu aprūpes lietas, un šodien ir vienīgā DP pārstāvniecības iestāde, vienīgais aizsardzības organs, kam DP jāuztur, jāapgādā ar personības dokumentiem un jānometina jaunās dzīves vietās, jau no pašā sākuma vajadzēja cīnīties ar nepietiekamiem naudas līdzekļiem. Taupības dēļ uz aizokeāna zemēm līdz šim varēja nosūtīt tikai nedaudz transportus, un proti — uz bēgļu nākotnes un organizācijas ideālu rēķina, to no otras puses vajadzēja izdot lielā un gandrīz vienīgajā bēgļu skaita uzturēšanai.

Pašreiz dažādas valstis — vispirmām kārtām ASV — atkal prasa IRO budžeta reducēšanu. Šīs reducēšanas neizbēgamās sekas būs vēl tālāka organizācijas darbības ierobežošana.

IRO darbību apgrūtina arī vēl tas, ka daudzas valdības pret bēgļu problēmu izsakās tīri utilitāri un izšķirošo lomu par izceļošanas atļauju piešķiršanu šīm personām ļoti bieži apsver vienīgi no savas zemes saimnieciskas politikas viedokļa. Daudzas valdības ir ar mieru uzņemt darba spējīgos DP, bet liedzas savā zemē ielaist no šīm personām atkarīgos un darba nespējīgos ģimenes locekļus. Ir arī izteikts, ka atsevišķās zemēs, pat ja valdības būtu ar mieru DP uzņemt, grūtības sagādā arodbiedrības, kas bieži bēgļos saskata algu pazeminātāju faktoru, kas, protams, traucē šo organizāciju šauro arodpolitiku.

Meklējot nometināšanas vietas bēgļu un DP grupām, grūtības tik daudz nesagādā pati lietas būtība, kā to zemju valdību labās gribas trūkums, kas reprezentē imigrācijas zemes.

Protams, ir arī ietekmīgas ziemeļamerikāņu personības, kas plāno augstsirdīgu bēgļu problēmas atrisināšanu un tuvākos 4 gados vēlas uzņemt 400.000 DP. Arī Brazilija apsver 100.000 cilvēku uzņemšanu, bet pagaidām vēl abās šajās zemēs pretējs noskaņojums ir ļoti spēcīgs.

Arī ļoti kavētā IRO aprūpe attiecas uz 717.000 personām. Bet šie cipari vēl nav galīgi. Tie neietver, piemēram, tos, kas dzīvo ārpus nometnēm, tad par viņu skaitu kā vairāk īstenībai atbilstošu uzskatāms kāds amerikāņu vērtējums, kas runā par 1.2 milj.

Tādi ir autora atzinumi, kas gūti, vērojot IRO darbību tās centrā — Ženēvā.

O. Skt.

Kā privāti dzīvojošie var iegūt emigrācijas tiesības

Skrīnings viņiem būs stingrāks nekā nometnēs izvietotajiem

Tālākajai emigrācijai nedrīkst reģistrēties arodos, kuŗus neprot

„Lūdzu aizrādīt saviem tautiešiem, ka privāti dzīvojošo DP politiskais skrīnings būs stingrāks nekā nometnēs dzīvojošiem," paskaidroja IRO Minchenes kontrolcentra pārstāvji sanāksmē Minchenē, kuŗā piedalījās vēl IRO 7. apgabala darba daļas vadītājs van Eks un visu DP tautību Minchenē esošo komiteju pārstāvji. No Bavārijas apgabala latviešu komitejas sanāksmē ieradās doc. J. Amtmanis. Pastāvot divi uzskati: pirmkārt — ārpus nometnēm dzīvojošie paši apzinoties, ka viņi esot vai nu kaŗa noziedznieki, vai kolaboranti, kuŗiem IRO aprūpe tā kā tā netiktu piešķirta; otrkārt — viņi liekoties enerģiski cilvēki, kas paši ar savu darbu var sagādāt sev uzturu, kāpēc dzīvo ar ērtībām un nevēlas saspiesties nometnes šaurajos apstākļos. Tāpēc esot nepieciešama šo cilvēku stingrāka pārbaude, kaut skrīninga komisija darbošoties pēc IRO galvenajā mītnē Ženēvā izstrādātajiem noteikumiem.

Tiesību tālākai emigrācijai iegūs tikai tie, kas izturējuši skrīningu un aroda pārbaudi. Abas šīs pārbaudes izturamas attiecīgo iecirkņu kontrolcentros. Ārpus nometnēm dzīvojošo pašu interesēs ir tur ierasties. Sanāksmē paskaidroja, ka emigrantu vidū nedrīkst iekļūt kaŗa noziedznieki, kolaboranti un personas, kas uzdodas par speciālistiem arodos, kuŗos tiem nav nekādas jēgas. Šādai nepiedodamai izrīcībai ir jau piemēri. Uz Venecuelu aizbraukuši 200 cilvēki, kas visi uzdevušies par namdaŗiem un galdniekiem. Nonākot Dienvidamerikā, tomēr izrādījies, ka galdniecību prot tikai 5 cilvēki. Šādi gadījumi bojā kā IRO. tā arī pašu DP prestižu. Atsevišķiem arodiem nepiemērotas personas sūtīs atpakaļ uz Vāciju.

Minchenes kontrolcentrā, Luitpolda kazarmās, skrīnings sāksies 8. martā. Darba laiks ir no pl. 9—17, izņemot sestdienas. Uz skrīningu jāierodas ne tikai ģimenes galvai, bet arī ģimenes locekļiem, kas vecāki par 16 gadiem. Vispirms jāierodas BALK birojā — Minchenē, Hercoga Rūdolfa ielā 49 (no pl. 9—15), kur katrai personai izsniegs rakstisku pieteikumu skrīningam. Bez šāda raksta skrīninga reģistrācijā nepieņem. Tā kā skrīningi notiks vienlaicīgi visām DP tautībām, latviešu skaits nedrīkst pārsniegt 6 personas dienā. Cilvēkiem, kuŗi būs pieteikti, uz noteiktu skrīninga dienu, jārēķinās, ka viņiem būs visa diena jāpavada kontrolcentrā, kāpēc jāņem līdzi pārtika vienai dienai. Iebraucējiem jārēķinās arī ar naktsmājų sagādi. Personām, kas jau reiz skrīnētas, nav vairs otrreiz jāskrīnējas, vienīgi jāreģistrējas turpat Luitpolda kazarmās. Visus baltiešus atzīst par tiesīgiem emigrēt, izņemot noziedzniekus un kolaborantus. Par tiesīgiem atzīst arī baltiešus, kas iesaukti kaŗa dienestā pēc 1943. gada 1. janvāŗa. Tāpat ir atzīta atšķirība starp vācu un latviešu SS vienību vīriem. Tie, kas brīvprātīgi iestājušies vācu armijā, nav tiesīgi emigrēt. Ja personas, kas bijušas vācu armijā pirms 1943. gada 1. janvāŗa, var pierādīt, ka tās ar varu mobilizētas, tad arī tās tiesīgas emigrēt.

Tālāk sanāksmē uzsvēra, ka katrā atsevišķā gadījumā ievēros individuālos apstākļus, kādēļ nepilnīgu dokumentu gadījumā jāgriežas personīgi pie skrīninga daļas vadītājas Neufelda kundzes. Ja dokumentu nav, un tos nav iespējams atjaunot, pa daļai iespējams balstīties uz liecinieku izteicieniem. Ar dokumentiem jāpierāda, kur strādājis un dzīvojis kaŗa laikā un vai kalpojis kaŗa dienestā. Personas, kas izbraukušas no Latvijas 1940/41. g., t. i., pēc krievu pirmās okupācijas, arī tiesīgas emigrēt, ja var pierādīt, ka nav kolaborātori un noziedznieki. Ja kāda persona apprecējusi vācieti, tad arī šī ģimene tiesīga emigrēt, tikai tādā gadījumā sievai jādabū no kontrolcentra apliecība, ar kuŗu jāiet pārbaudīties uz CIC. Personas, kas atbraukušas uz Vāciju 1939. g., nav tiesīgas emigrēt, lai gan atsevišķos gadījumos arī šeit ir pieļauti izņēmumi.

Attiecībā uz jau reizi no nometnēm izskrīnētiem paskaidroja, ka personas, ko izskrīnējušas amerikāņu komisijas, var skrīnēties vēlreiz. Tiem, kas pēdējos mēnešos iesnieguši apellācijas par izskrīnēšanu, vēl jānogaida atbildes, bet ja apellācija iesniegta pirms vairākiem mēnešiem un atbildes nav vēl saņemtas, var skrīnēties vēlreiz. Visos pieminētos gadījumos ieteicams personīgi griezties pie skrīninga daļas vadītājas.

Arī politiski vajātie tiesīgi emigrēt, bet viņiem dokumentāriski jāpierāda, ka tie tiešām vajāti. Dokumentu trūkumu gadījumos notiks personīga iztauja.

Pēc skrīninga privāti dzīvojošie DP neiegūs tiesības uz IRO aprūpi. Viņi arī turpmāk paturēs savas vācu „kenkartes".

Ārpus nometnēm dzīvojošiem, kas vēlas emigrēt, Luitpolda kazarmās jāuzdod visi savi arodi. Pagaidām aroda pārbaudi neizdarīs, bet izdos vienīgi apliecību, ka attiecīgā persona reģistrēta zināmā arodā. Pārbaude notiks vēlāk un par to ziņos atsevišķi. Aroda reģistrācijā jāuzdod galvenais arods, papildus arodi, ko un kur strādājis pēdējos 12 gados un ģimenes sastāvs.

Minchenes kontrolcentrā skrīnēties un reģistrēties var tikai tie privāti dzīvojošie DP, kas dzīvo IRO 7. apgabala robežās: Minchenē, Reichenhallē. Berchtesgādenā, Rosenheimā, Mildorfā, Ingolštatē, Pfafenhofenā, Altetingā, Freisingā un šo vietu apkārtnē.

„Dodiet man propagandas materiālus"

Tā raksta ASV kongresa loceklis Stratons, kas turpina savu pasākto kampaņu par DP uzņemšanu ASV. Pašreiz vēl nav zināms, kad sāksies Stratona likumprojekta apspriešana, bet ir izredzes, ka tas notiks visā drīzumā, kāpēc arī šī likuma ierosinātājs pieprasa jaunus materiālus par DP dzīvi, lai ar tiem iepazīstinātu amerikāņus. Tas redzams no Stratona vēstules, kas šajās dienās ar kāda mūsu tautieša vidutājību saņemta LCK birojā.

Lai papildinātu mūsu informācijas izdevumu krājumu, Bavārijas apgabala latviešu komiteja savā pēdējā sēdē apstiprināja projektu jaunām pastmarkām. Uz markām būs redzama latviešu tautas meita, kuŗas rokas iekaltas važās. Zīmējumam pievienots attiecīgs teksts angļu valodā.

Konkurss jaunām koŗa dziesmām

BALK iestājas par skolu brīvlaika pagarināšanu

Latviešu pirmo vispārējo dziesmu svētku 75 gadu atceres gadījumā BALK izsludina atklātu skaņražu konkursu jaunām dziesmām jauktam, vīru vai sieviešu korim ar 3 labāko dziesmu godalgošanu. Balvas ir RM. 1000.—, RM. 750.— un RM. 500.— Vēlami skaņdarbi, kuŗos vadaudzināta tēvzemes mīlestība, varonība, tautas vienotība, dziesmas nozīme utt. Sacensībai domātie darbi līdz 5. apr. ierakstītā vēstulē nosūtāmi BALK izglītības un kultūras daļai (Nürnberg 2, DP Camp Valka), uzdodot autora uzvārdu, vārdu un dzīves vietu. Žūrijas komisijā aicināti prof. A. Ābele, J. Poruks, A. Kalnājs, V. Bērzkalns, K. Lesiņš un BALK pārstāvis. Ar saviem darbiem var piedalīties arī šīs komisijas locekļi. Iesniegtās kompozicijas vērtēs 10. aprīlī. Šos

BRĪVLAIKA PAGARINĀŠANU

darbus domāts iespiest dziesmu svētkiem veltītā piemiņas krājumā.

BALK savā pēdējā sēdē nolēma izdot tautiskās atmodas darbinieku litografētus attēlus novietošanai skolās un nometņu sabiedriskās telpās. Piešķīra RM. 300.— ziedojumu baltu filologu kongresam. No jauna pārrunāja skolu brīvlaika pagarināšanas nepieciešamību un šajā jautājumā izstrādāja iesniegumu LCK.

BALK lūdz nometņu kooperātīvus un kantīnes pirmās nepieciešamības priekšmetus tautiešiem pārdot par pašizmaksas cenu. Te priekšzīmi jau parādījis Valkas nometnes kooperātīvs. Visas nometnes, atskaitot Augsburgas Hochfeldi un Bad Verishofenu, ļoti apzinīgi kārtojušas savas pašaplikšanās nodevas, par ko BALK izsaka pateicību.

Pretrunīgas ziņas par Venecuelu

Latvijas sūtniecībā Vašingtonā Arturs Igors Inašins, kas 1947. gadā 26. jūlijā iebraucis Venecuelā, kur uzturējies apm. divus mēnešus, nodevis šādu liecību par saviem novērojumiem: „Pa manu uzturēšanās laiku Venecuelā man bija izdevība sastapt apm. 3 latviešu DP ģimenes kā arī vairākus citus Baltijas bēgļus. Tie visi iecelojuši Venecuelā no Vācijas. Kad tie tur ieradušies, viņi dabūjuši līdzekļus desmit dienām no Institute of Immigration et Colonization. Bijuši novietoti ārpus pilsētas barakās, kur dzīves apstākļi tropiskā klimatā daudz ļaunāki nekā Vācijā DP nometnēs. Pēc 10 dienām tiem paziņots, ka tiem pašiem jāskatās pēc darba.

Minimālam eiropiešu dzīves standartam Venecuelā nepieciešami 600 bolivāru mēnesī, bet izredzes nopelnīt kā speciālistiem galdniekiem būvniecībā, sievietēm mājsaimniecībā ir 100—150 bolivāru mēnesī, ar ko eiropietis nevar iztikt. Venecuelieši, kas tādas algas saņem, bieži dzīvo resp. naktis pārguļ uz ielas, tieši pie būves, pie kuŗas viņi strādā.

Institūts piedāvā iecelotājiem visas iespējas braukšanai (lidmašīnā) zemes iekšienē, apsolot tiem zemi un dažos gadījumos arī financiālu atbalstu kolonizācijas vajadzībām. Bet kad kolonisti tur ierodas, tie atrod, ka zeme nav apstrādājama, jo tur ir mūža meži un nav nekādu darba rīku, nerunājot jau par ceļiem, barakām utt. Visa financiālā palīdzība, ko tie eventuāli dabū darba rīku un mašīnu iegādei, iziet jau pirms sūtījums pienāk. Tad šie cilvēki redz, ka tiem nav iespējams tikt atpakaļ pilsētā un tie nevar atrast nekādu aizsardzību vai aizstāvjus un nedaudz mēnešos saslimst ar tropiskām slimībām.

Venecuelas tropiskais klimats ir pilnīgi nepiemērots eiropiešiem un, lai dzīvotu Eiropas apstākļiem piemērotu dzīvi, ir vajadzīgs ienākums stipri pāri par vidēju. Vienīgā cerība eiropiešiem Venecuelā ir lielās Amerikas eļļas rūpniecības firmas, bet tās pēc likuma nedrīkst nodarbināt vairāk kā 25 proc. ārzemnieku, un šo kvotu aizpilda paši amerikāņi."

Tajā pašā laikā „Baltiešu Ziņas Austrijā" sniedz inž. K. vēstuli, kas izceļojis uz Venecuelu no Austrijas arī pag. gada vasarā. K. strādājot par inženieri, sākumā pelnījis 600 bol. mēnesī, bet tagad 1000 bol. Viņa atzinums, ka klimats Venecuelā lai gan nepierasts, bet neesot nepanesams. Sākumā jāstrādājot tāds darbs, kāds piecjams, bet Eiropas strādnieki viegli varot konkurēt venecueliešus. Inž. K. vērtē, ka Venecuela ir bagāta, bet vēl primitīva zeme, kur daudz iespēju patstāvīgiem pasākumiem, tikai visam tam vajadzīgas arī zināšanas, darbs, izturība un līdzekļi.

Baltieši Beļģijā ir izlase ārzemnieku vidū

VĒSTULE LATVIJAI NO BEĻĢIJAS

Arvien lielāka kļūst tā cittautiešu darba armija, kas dažādās nozarēs, bet visvairāk ogļraktuvēs strādā Beļģijā. Katram mums nepatīkami tie mirkļi, kad ārzemnieki izpelnās kādu sliktu atsauksmi. Bezspēcīgāka rakstura cilvēkiem visbīstamākais te ir alkohols. Ar prieku tomēr jākonstatē, ka baltieši pārējo cittautiešu vidū ir izlase kā darba spēju, tā arī personīgās dzīves ziņā. Lielāki nepatīkami izlēcieni nav notikuši, atskaitot pāris mazsvarīgākus gadījumus ar dažiem igauņu jauniešiem. Mums arī grūti saprast tādu dzīvi, kādu ved viens otrs ārzemju strādnieks, kuŗa ielas uzvalks gandrīz nemaz neatšķiŗas no netīrā darba tērpa.

Krietns vilinājums kārtīgam darbam ir mantām pārpilnie veikali, gluži kā labajās dienās Latvijā. Teicamākus darba apstākļus tomēr var rast tikai tad, ja pārvalda franču valodu, kas iesācējam šķiet tik bezgala grūta. Pat 50 proc. valodas zināšanas jau garantē ievērojami prāvāku izpeļņu par parasto.

Lai kāds katram ir darbs, bet kā īstas svētku dienas te gaidām svētdienas. Tās tad ir skaistākās stundas atpūtai ģimenes vidū vai arī privātiem darbiem un valodas pastudēšanai.

Beļģijā, februārī.

J. Balcers

Nometņu dzīve

LATVIEŠU daiļamatnieku savienība aicina mūsu daiļamatniekus piedalīties IRO rīkotajā DP darbu skatē Štutgartē. Eksponāti jānodod līdz 12. martam Eslingenā, Zollbergstr. 1. Pēc augšminētās adreses sūtāmi arī daiļdarbu foto attēli latviešu daiļamatnieku darbu prospektam, ko izdos LDS.

KLEINKECAS Ausmas nometnes jaunatnes audzināšanai padomes priekšsēža amatā ievēlēts J. Banga, par priekšsēža biedri M. Celms un sekr. Nora Klīve.

TAUTISKO tērpu uc šūšanas darbnīcu ražojumu skati ar 117. DPACCS komandieŗa R. Tomsona atbalstu kopīgi rīkoja Mēzenes un Valderzē nometne Lībekā. Par izstādītajiem eksponātiem atzinīgus vārdus teica angļu viesi.

LĪBEKAS Herenvīkas nometnes 250 latviešus šajās dienās paredzēts pārcelt uz Artilerijas kazarmām. 17. DPACCS komandieris vēl paziņojis, ka pastāv nodoms Lībekā dzīvojošos vieniniekus pārvietot uz Hamburgu. Angļu iestādes sadarbībā ar vāciešiem nolēmušas, ka pie 17. DPACCS dibināms baltiešu amatnieku centrs. Turpmāk amatnieki darbiem nometnes vajadzībām saņems materiālus no angļu iestādēm, bet privāti strādājošie no vāciešiem. Pēdējie būs pakļauti arī vācu nodokļu sistēmai.

GRĒVENES latviešu nometnes padomē par priekšsēdi ievēlēts Verners Rūtenbergs, priekšs. 1. b-ri A. Zerviņš, priekšs. 2. b-ri V. Maizītis, sekr. A. Berķis un kas. M. Kasparsons. Pirmo sēdi vadīja padomes vecākais loceklis rakstnieks Jānis Jaunsudrabiņš.

VIRCBURGAS centrālajā nometnē par jauniem drēbnieka amata meistariem atzīti V. Tapāns un R. Rencis.

LATVIEŠU arodskolā Dānijā direktora pagaida pienākumus uzņēmies J. Alksnis. Līdzšinējais direktors inž. J. Krauklis aizbraucis darbos uz Angliju, kurp devies arī māc. T. Kauliņš.

PAR OLDENBURĢAS TĀLAVAS nometnes komandantu otrreizējās vēlēšanās ievēlēts A. Rozentāls.

FRANČU joslas latviešu jaunatnes audzināšanas padomē darbosies A. Kalniņš, P. Aivars, T. Sīlis, R. Čaks, H. Puriņš, A. Veilande, R. Neilands, prof. P. Jurevičs, V. Kalniņš, P. Lavass un māc. Ed. Putniņš.

VIRCBURGAS centrālās nometnes Imulas skautu vienības priekšnieks paskaidro, ka skauti vairākkārt skaldījuši malku invalīdiem, bet atteikušies to darīt darba spējīgiem nometnes iemītniekiem.

VĒSTULES REDAKCIJAI

Jānis Jaunsudrabiņš, Grēvene

VĀRDS NEVIETĀ

Sakarā ar mūsu ciltij piederīgo Gandiju, kas ar savu astrālo daļu patlaban ieiet Indijas dievos, bet kuŗa pelni izkaisīti pa „šķipsniņai" sešdesmit vietās, gribu dažus vārdus teikt mūsu valodas labā. Tā bija nepārdomāti iespiests „Latvijas" 13. numurā. — Vārds šķipsna iederas pavisam citā novadā. Tas apzīmē gan kādu sīku daļu, bet attiecas vienīgi uz kaut ko šķiedrainu. Var sacīt matu šķipsna, linu vai kaņepāju šķipsna. Arī vilnas šķipsna, kaut gan te vairāk vietā sproga vai pinciņa. Beŗamu vai kaisāmu vielu, kas nedalās šķieznās, bet graudos, var ņemt tikai pa „župsnīm". Lielākus vairumus beŗ ar riekšavām, ar saujām, bet tādu mazumu, ko tikai pirkstos saņem, kā sāli ēdienam piemetot, mēs, augšzemnieki, saucam par župsnīti, un tikai šis vārds šai vietā iederas.

Tagad, kur tauta tiek izkaisīta visos vējos, drīz valodu uzturēs pie dzīvības vairs vienīgi iespiests vārds. Tāpēc mums jācenšas izteikties pēc iespējas tīri.

Vai Transjordānijas karalis okupēs Palestīnu?

Židi Jeruzalemē cīnās arī savā starpā

ASV pārstāvis UN Drošības padomē ierosinājis, lai 5 lielvalstis tūlīt uzsāk vēlreizējas sarunas ar žīdiem un arabiem par miermīlīgu Palestīnas jautājuma atrisināšanu. Viņš paskaidrojis, ka Drošības padomei nav tiesību ar varu piespiest Palestīnas dalīšanu. Ja padome nolemšot radīt starptautisku militāru spēku, tad ASV būšot par šo jautājumu jāapspriežas.

Anglijas koloniju ministrs vēlreiz uzsvēris, ka Anglija visas grūtības paredzējusi un brīdinājusi UN. Lielbritanija nepiedalīšoties piespiestā Palestīnas dalīšanas akcijā, ja balsošot par starptautiskas armijas dibināšanu, Anglija atturēšoties. Pēc 15. maija angļi vairs neuzņemšoties arī atbildību par Palestīnas apgādi ar pārtiku. Padomju pārstāvis Gromiko paziņojis, ka savu viedokli deklarēšot vēlāk. Židu pārstāvis pārmeta ASV, ka tās nostāja sagraušot UN lēmumu Palestīnu dalīt. Pēc šim debatēm Drošības padomes sēdes atliktas uz 2. martu. Pirms tam laikraksti ziņoja, ka arabu valstis draudējušas ASV atņemt amerikāniem visas naftas koncesijas, ja ASV turpināšot atbalstīt Palestīnas dalīšanas plānu.

„New York Herald Tribune" speciālkorespondents ziņo, ka grūtības izraisījušas jaunu politisku intrigu, kas varētu arī citādi atrisināt Palestīnas problēmu. Transjordānijas karalis Abdula gatavojoties ieņemt Palestīnu, nomierināt arabus, pievienot arabiem domāto Palestīnas daļu savai zemei un atļaut žīdiem iegūt neatkarību tai daļā, kas pēc UN lēmuma pienākto viņiem. Par to Abdula gan vēloties kaut kāda veida lielvalstu „svētību" un garantijas, ka viņa valsti uzņems UN, kur tā līdz šim nav uzņemta padomju veto dēļ. Viss plāns vēl esot diezgan neskaidrs, bet tie UN diplomāti, kas zinot tā sīkumus, esot ļoti ieinteresēti, jo uzskata to par iespējamu grūtību atrisinājumu. Abdulas rīcībā esot laba angļu apmācīta armija. Lai akciju nevarētu nosaukt par agresivu, viņš vēloties, lai Jeruzalemes lielmuftijs organizē „spontānu arabu aicinājumu kalniņu valdniekam". Oficiālas aprindas šo ziņu tomēr atsauc.

Palestīnā turpinājās terrora akti. Jeruzalemes tuvumā žīdi ar elektrisku mīnu uzspridzinājuši kāda vilciena divus pēdējos vagonus, kuros braukuši angļi. 26 nogalināti un 40 smagi ievainoti. Jeruzalemes ielās pirmoreiz notikusi kauja pašu žīdu vidū — cīnījušies mērenākie Haganah piekritēji un Stern grupas vīri, kas prasa nāvi visiem angļiem. Pirmoreiz notikusi sīva cīņa par Skopusa kalnu, kas stratēģiski pārvalda Jeruzalemi. Židi apšaudījuši arabus ar ložmetējiem un mīnu metējiem, kas atradušies uz slimnīcas un universitātes jumtiem. Židu terroristi nošāvuši arī divus poļus — bijušo Polijas ģenerālkonsulu un bijušo žurnālistu, kas abi palikuši Palestīnā tādēļ, ka neatzīst jauno Polijas režīmu un bijuši pazīstami komūnistu pretinieki. Židi viņus apvainojuši par spiegošanu un palīdzību arabiem, jo daudzi bijušie Andersa armijas vīri tagad cīnoties arabu pusē.

Kāda ASV kara ministrijas komisija, kas apmeklējusi Vidējos austrumus, brīdinājusi neatbalstīt Palestīnas dalīšanu, jo tad arabi nosliekšoties padomju pusē.

NYHT, DM, BBC

Sagaida DP laikrakstu skaita samazināšanu

DP preses izdevumu pārlicencēšana, kas notiks vēl šī mēneša pirmajā pusē un, iespējams, saistīsies ar izdevumu skaita samazināšanu dažām nacionālām grupām, bija visvairāk pārrunātais jautājums DP preses apvienības kārtējā pilnsapulcē, kas notika sestdien Augsburgā. Apvienība, kurai ir jau ap 250 biedru no 45 igauņu, latviešu, lietuviešu, poļu, krievu, baltkrievu, ukraiņu, dienvidslavu un kalmiku DP izdevumiem, vienprātīgi vienojās, ka vēlētos uzturēt DP presē līdzšinējo izdevumu skaitu. Pilnsapulce gandrīz visu dienu ilgušo pārrunu beigās vienbalsīgi pieņēma arī rezolūciju ieteikt visām nacionālām grupām uzņemt sakarus ar Starptautisko politisko bēgļu komiteju (INKOPF) Minchenē.

Jaunā valdē par priekšsēdētāju ievēlēja poļu laikraksta „Kronika" redaktoru J. Bjalasevīču, par vicepriekšsēdi red. A. Liepu, par sekretāru jau trešo reizi pēc kārtas red. K. Lejasmeijeru, par mantzini J. Vītenu.

Hochfeldas nometnes telpās, kur notika pilnsapulce, tās dalībnieki redzēja interesantu igauņu trimdas izdevumu skati. Igauņu izdevēji, kā to no jauna apliecināja šī nelielā skate, vairāk vērības veltī kvalitātei un mazāk kvantitātei, ko, diemžēl, ne vienmēr varam teikt arī par latviešu izdevējiem. Arī cenas par lielajiem igauņu izdevumiem samērā zemas, it sevišķi ja ievēro to, ka igauņu lasītāju skaits trimdā mazāks nekā latviešu.

Paredz drīzu partizānu sakaušanu Grieķijā

ASV ārlietu ministrs Maršals oficiāli pieprasījis kongresam, lai Grieķijai un Turcijai piešķir vēl 275 milj. dolaru. Jaunais amerikāņu militārās misijas vadītājs Grieķijā van Flīts paskaidrojis, ka, pēc viņa domām, partizāni Grieķijā būšot sakauti ļoti drīz. Arī Grieķijas ministru prezidents Sofuliss publicējis uzsaukumu, kurā vērtē stāvokli visai optimistiski un paredz, ka partizāni tagad, kad esot saņemta vajadzīgā palīdzība, drīz būšot padzīti.

Padomju Savienība iecēlusi par vēstnieku Turcijā Balkānu jautājumu speciālistu Lavričevu. Turku diplomātu aprindās šī ziņa uzņemta ar lielu gandarījumu. Rēķinājas ar iespēju, ka Turcijas un Padomju Savienības attiecības tagad uzlabošoties.

Bulgārijas nacionālā sapulce pieņēmusi likumu par visu zemes, namu un dzīvokļu nacionālizēšanu, izņemot tos īpašumus, kas pieder strādniekiem. Polijas parlaments vienbalsīgi pieņēmis likumu, ka visi jaunieši no 16 līdz 21 g. vecumam pakļaujami priekšmilitārai izglītībai.

NYHT, DM, BBC

Pēteris Ērmanis

INESEI

Ilgi gājām, siltai naktij tumstot,
Mēs zem zvaigznēm un zem kastaņiem;
Smejot Jūs, un es ar smaidu skumstot,
Runājām par gadiem smagajiem:

Trauksme kauca, bumbas brīkšķot brāzās —
Viss jau bijušais jau aizgrimis.
„Berlinē zvērs, cilvēks ielās drāzās:
Redz mans rads: jož blakus tīģerim!" —

Gulgojat un dūdojat jūs jauki.
Tikai jaunība var aikt un saukt:
„Veļas mežs pēc meža, lauks pēc lauka,
Visu redzēt, just un visur braukt!

Pils vai baznīca, vēl nesagrauta
Vāczemē kur kāda — man tur būt
Pasaule pirms jaunām briesmām lauta.
Daudz vēl sirdij, daudz vēl skatam gūt."

Zuda vasara. Jau ziema pāri.
Zemes vingalā Jums domas iet,
Ķenguri kur lēc, kur kazuāri,
Saulīte kur aust, kad šeit tā riet.

Melni gulbji Austrālijā esot —
Ūdeņu un tumsas noslēpums.
Viņu skats pat reizēm nāvi nesot:
Baigi būs man, domājot par Jums.

Bet — Jūs nopietna un klusa kļūstat,
Dzidrāka un trauslāka aizvien.
Šķiet: tepat, ar gaismu kopā plūstot,
Sfairās izgaisīsiet kādu dien.

Aīda Niedra

ČIGANIETE

(Beigas)

Māte turpināja:

„Es tevi neiztaujāju, jo man derdzās tava slepenā gaita. Un tu mani nemeklēji un man nekā nestāstīji.

Ja šai čigānu jauneklei ir skaists un glīts vaigs, vai tāds nav arī dažai latviešu meitenei? Apdomā to.

Tu esi vēl jauns. Tev ir gana laika. Man vēl spēks kaulos un es varu gaidīt jauno saimnieci. Tu esi māju cilvēks un viņa ir sila sieviete. Arī vilku neviens nebaro un neved kūtī."

Viņa neraudāja.

Balss šai stiprai sievietei bija kļuvusi sāpēs lēna.

„Es tev uzticēju tēva atstāto zemi. Kamdēļ tu man negribi ticēt, ja es esmu ticējusi tev? Es tevi nelādu un nerāju. Es vienīgi lūdzos: klausi man! Es negribu, lai tu ciestu, jo tu esi mans dēls. Es arī negribu, lai ļaudis mūs apsmietu.

Es neklausītos uz pasaules nievām, ja tavs nodoms būtu taisns, bet tagad tu grīļojies un klūpi."

Viņa apklusa.

Jaunais zemnieks bija pagriezies pret logu, aiz kura auga kuplā kļava. Viņš bija salīcis kā vecs vīrs.

Viņa gaidīja.

Un viņi abi stāvēja, kā ienaidīgi svešinieki un nedrīkstēja soli paspert, lai neizjauktu šo klusumu.

Māte aizturēja elpu.

Pa vaļējām durvīm ietecēja cāļi. Maizes kambarī tie ņirbēja dzelteni un pūkaini, kā saulaini ziedi līču pļavās. Tie pārtecēja saimnieces pastalā apautai kājai tik viegli, ka viņa nemanīja. Un izbijās, kad dēls ierunājās:

„Māt," viņš teica, „es iešu uz Sulu pļavu. Savu nokavēto vālu es panākšu. Bet . . ." Viņš kavējās un viņa acis pētīgi meklēja mātes skatu. „Vai tu domā, ka ir godīgi čigānieti piekrāpt?"

Viņa atbildēja:

„Nē. tu iesi un visu viņai pavēstīsi."

Saule bija uzlēkusi, kad jaunais Lācis pārgāja pāri Azandas tiltam.

Viņa piere bija norasojusi, it kā viņš būtu skrējis vajāts un dzīts.

Viņu dzina kauns.

Pie avota no noras puses viņš sajuta pārta dūmus. Zirgi žvadzināja pinekļus. Rets čigāns parādījās starp elkšņiem un tūlīn pazuda. Viņi tupēja pie ugunskuriem un strēba rītišķi.

Zemnieks gāja pa noras ceļu un raudzījās apkārt. Aiz kuplajām sarkanajām priedēm pavīdēja Aploku sētas sūnainie jumti.

Meža ielokā šī bija pēdējā un vienīgā sēta, jo aiz tās nāca un pletās tikai mežs, sili un purvi. Un priežu ceļā puisis satika klibu čigānu.

„Kurp tu iesi?" čigāns sauca.

Viņš aizstājās puisim ceļā un rokā turēja pātagu. Zemnieks pārdomāja. Un tad viņš mierīgi atteica:

„Ej no ceļa, jo man nav maiņas zirgu!"

Bet čigāns neatkāpās. Pātagu pacēlis, viņš iekliedzās:

„Sievu zaglis!"

Un šinī mirklī puisis sita. Viņa spēcīgā dūre triecās pret čigāna galvu.

Un viņi abi sakērās un cīnījās. Čigāns bija stiprs. Viņš neatlaidās. Un pārmaiņus abi krita un cēlās, un mīdīja viens otru kājām, un dauzīja dūrēm.

Viņu drēbes un sejas bija asiņainas.

„Es tevi nositīšu!" Sīmaņa balss skanēja kā rēciens. Bet viņš palika guļam. Viņa kāja bija nespēcīga un kliba.

Un puisis devās pie avota. Viņš nomazgājās un gar Vilku meža krauju meklēja Azandas krāces.

Viņš pārbrida un atradās savās līča pļavās. Kūkoja dzeguze un skanēja gana dziesma.

Viņš kāpa pret kalnu.

* * *

Kad čigānu bari devās prom savā Kārzdabas braucienā pāri Elkšņupītes dziedriem, vecā Marcinkēviča prasīja meitai:

„Vai viņš atnāca un atnesa tev gredzenus un zelta naudu?"

„Nenāca un neatnesa."

Vecene nospļāvās.

Jaunā čigāniete pēkšņi nolēca no vezuma un gāja gar ceļa malu.

Zilgmoja purva dūmaka.

Viņas vaigs bija bāls un acis kvēloja. Un pie sevis viņa klusi čukstēja:

„Lai negaida Sīmanis. Aizklīdīšu uz svešu malu."

Somijas notikumi apstiprina paregojumus par komūnistu plāniem

„DZELZS AIZKARĀ" NOSLĒDZAS PĒDĒJĀS SPRAUGAS

Austrumeiropā līdz pēdējam laikam vēl bija atlikušas divas valstis, kas ģeografiski gan atradās padomju ietekmes joslā jeb aiz „dzelzs aizkara" līnijas, bet faktiski tomēr vēl bija saglabājušas lielāku neatkarību un stiprākas saites ar rietumiem nekā pārējās valstis, ko jau visu laiku skaitīja par Padomju Savienības satelītiem. Šīs divas valstis bija Čechoslovakija un Somija. Pazīstot komūnistu centienus un viņu taktikas paņēmienus, jau varēja sagaidīt, ka ilgi tas tā nepaliks. Notika tikai zīlējumi par to, kurai no abām pirmai pienāks kārta iekļauties galīgi austrumu sistēmā. Atbildi jau devuši notikumi Čechoslovakijā. Bet pēdējās ziņas no Somijas liecina, ka, saskaņā ar komūnistu plāniem, arī Somijai jāseko pa to pašu ceļu bez liekas vilcināšanās.

Vēl nav pagājis ne pusgads, kopš Somijā formāli iestājies miera stāvoklis. Tas notika pagājušā gada 15. septembrī, kad Maskavas Kremlī deponēja starp Somiju un Padomju Savienību un Angliju noslēgtā miera līguma dokumentus, pēc kam krievu un angļu kontroles organizācijas Somijā pārveidoja par sūtniecībām. Starplaikā, kopš 1939. g., Somija pārdzīvojusi astoņus liktenīgu notikumu, ciešanu un grūtību pilnus gadus. Par tā jaunā posma sākuma punktu, kas pārtrauca šīs ziemeļvalsts mierīgās attīstības gaitu pēc patstāvības iegūšanas pirmā pasaules kara noslēgumā, var uzskatīt 1939. g. 23. augustu, kad parakstīja Vācijas-Padomju Savienības neuzbrukšanas līgumu. Tā slepenajā papildus protokolā, kas tagad kļuvis zināms visā pasaulē, bija apzīmogots arī Somijas liktenis, līdz ar Igauniju un Latviju ieskaitot to padomju interešu lokā. Tā paša gada rudenī Padomju Savienība pieprasīja sev „Ļeņingradas drošības garantēšanai" vairākas salas Somu līcī un zemes strēmeli Karēlijas šaurumā, solot apmaiņai kādu apgabalu pie Somijas austrumu robežas. Kad somi pretojās šīm prasībām, saspīlējums beidzot 30. novembrī noveda līdz karam.

Tā sauktais „pirmais ziemas karš" beidzās ar nelaimīgo 1940. g. 12. marta mierlīgumu Maskavā, ar ko Somija zaudēja vērtīgus apgabalus, ap. 2,5 miljonu ha meža un ceturtdaļu no savas cellulozas produkcijas. Bez tam samazinātajā territorijā bija jāuzņem 450.000 bēgļu no Padomju Savienībai atdotajiem apgabaliem. Šo apgabalu atgūšana arī bija Somijas mērķos, kad tā 1941. g. pievienojās Vācijai karā pret Padomju Savienību. 1944. g. 4. septembrī tomēr Somija pārgāja Vācijas pretinieku pusē, un šis apstāklis labvēlīgi ietekmēja pamiera un miera noteikumus, piemēram, Somijai palika aiztaupīta tiešā padomju okupācija. Mierlīgumu izstrādāja 1946. g. Parīzes un Nujorkas sarunās un ratificēja pagājušajā gadā. Līguma svarīgākais punkts bija reparācijas precēs Padomju Savienībai 300 milj. dol. apmērā, skaitot pēc 1938. g. cenām. Lietpratēji vērtē, ka praktiski tas tagad atbilst apm. 750 miljoniem dolaru. Šīs saistības nokārtojamas 8 gados, pie kam viena atsevišķa gada saistību nepildīšanas gadījumā Somijai jāmaksā sods. Līdz pag. gada 1. septembrim Somija bija nolīdzinājusi jau 40% no visas reparāciju kopsummas.

Tā Somijai visu laiku bija izdevies saglabāt savu demokratisko iekārtu. Bet pēdējos mēnešos tur sākās notikumu attīstība, kas jau tuvāk apskatīta „Latvijas" 13. februāra numurā un kas lika sagaidīt komūnistu aktīvitātes pieaugšanu un paredzēt saglabātā stāvokļa apdraudējumu. Šie paregojumi patlaban sākuši piepildīties.

„Tautas demokratu" partijas — tā Somijā saucas komūnisti — biedru skaits, pēc pašu komūnistu ziņām, ir tikai 0,7% no iedzīvotāju kopskaita, kamēr pārējās valstīs padomju ietekmes joslā tas nekur nav mazāks par 3%, bet Čechoslovakijā, pēc pretrunīgām ziņām, bija pat 7—10%. Pēdējā gadā somu komūnisti, turklāt, bija cietuši arī vairākus nopietnus zaudējumus, mazinoties to ietekmei arodbiedrībās, kopdarbības organizācijās un, pēc pēdējām vēlēšanām, arī pašvaldībās. Somijas sociāldemokratu partijas sekretārs Leskinens, viesojoties Zviedrijā, referātos norādījis, ka komūnistu nesekmes iegūt noteikšanu arodbiedrībās arī bijis galvenais iemesls, kādēļ attīstība Somijā vēl nebija gājusi to ceļu kā Polijā, Bulgārijā vai pārējās Austrumeiropas valstīs. Leksinens arī minēja piemērus, kā komūnisti nesaudzīgi apkaro sociāldemokratu, centra, zemnieku partijas un zviedru partijas opoziciju. Par līdzekli spiediena radīšanai komūnisti izmantoja arī streikus.

Divi nozīmīgi fakti, kur tieši izpaudās Padomju Savienības noteicēja ietekme, bija Somijas lūguma noraidīšana uzņemt to par UN locekli. Lūgumu noraidīja pēc Padomju Savienības iebilduma, un somi šo faktu uzņēma ar ļoti dalītām jūtām. Arī būdama UN locekle, Somija gan tikpat būtu bijusi spiesta pieslieties Padomju Savienības interesēm, tāpat kā tā bija spiesta noraidīt piedalīšanos Maršala plānā, kaut arī tas būtu bijis Somijas saimnieciskajās interesēs.

Šķiet, komūnisti tagad atzinuši, ka nevar nogaidīt parlamenta vēlēšanas, jo tādā ceļā viņu ietekme varētu varbūt pat vēl mazināties. Tādēļ viņi ķērušies pie parastajām, praksē pārbaudītajām metodēm, kas tiem nule sagādājušas uzvaru Čechoslovakijā.

M. D.

Chronika

Gleznotāju Niklāvu Strunki, atzīmējot viņa izcilos nopelnus latviešu kultūras daudzināšanā Dienvidzviedrijā, Lundas latviešu biedrība ievēlējusi par savu pirmo goda biedri.

Mazos latvju rakstus nelielās burtnīcās, arī ar paraugiem krāsās, sācis izdot I. Rožleja Vēdelē. Pirmā burtnīca iznākusi, cena RM 15.—.

Emīla Skujenieka stāstus un noveles Sudrablapsa ar Niklāva Strunkes vāku izdevis A. Sēlzemnieka apgāds.

Naudas mijēji

Var dzīvot bez zelta zobiem, bez atsperu ratiem, bez sievasmātes vai sinepēm, bet bez naudas gan nekāda īsta dzīvošana neiznāk. Piemēram, ar ēšanu. Kas šodien bez naudas var paēst? Akurāt naudu uz rupjmaizes neliek, bet naudu maina vai mij. Maina pret kaut ko apaļu, baltu, sit uz pannas un saka — nu ir cepta ola.

Līdz šim naudas mainīšanai bija pašplūsmes un pašapgādes raksturs, bet tagad sācies satraukums, ka naudas mainīšanā gribot piedalīties arī naudas izgudrotāji paši. Apmainīšot šitos papīrus pret citiem, daudz stiprākiem papīriem. Un tad nu notiek tā:

Viens vecs hipodroma spēlētājs savas papīru rezērves iegulda makšķeru āķos, kā saka, uzķer naudu uz āķa. Cits pērk galodas un vīles, ar ko asināt izkaptis un prātu, jo grāmatveži emigrācijā viņpus okeāna sāks farmās sienu pļaut. Sievieši iepērk filca cepures un kokmateriālus klikatām. Ļoti daudzi ar pēdējiem spēkiem meklē foto aparātus ar vai bez objektīviem, gredzenus, porcelāna pīpes galviņas, traukus un pastmarkas. Redzams, ka nauda atguvusi vērtību, un tiešām žēl, ka taisni tagad to taisās apmainīt.

Tie, kas neko nedomā, tie domā, ka nav ko uztraukties par to, kā nav — proti, par naudu. Kas būs gudrākais, to redzēsim pēc saraudātām acīm, ja avīzēs rakstīs — vecā nauda vairs nav derīga. Bet naudas mijējiem tad sāksies jauns laikmets.

Mets Metums

Šim numuram pievienotas 2 lapaspuses, kuras saņem ATPŪTAI pasūtinātāji.

„Man tagad ir skaista sporta gada lieciniece“

„Kad Bavārijas apgabala latviešu komiteja dāvāja balvu mūsu 1947. g. izcilākajai vieglatlētei, mēs bijām pārliecināti, ka šī balva veicinās latviešu sporta sasniegumus. Jūs ar saviem rezultātiem tiešām esat iejūsmojusi sporta jaunatni, jo aizvadītās sezonas nobeigumā priecājāmies par daudzām jaunām atlētēm. Esiet arī parādījusi, ka sports netraucē, bet pat veicina garīgu darbu,“ 27. febr. Augsburgā rekordistei Mirdzai Timmai teica BALK priekšsēdis A. Šteinhards, kas kopā ar abiem Bavārijas apg. sporta vadītājiem A. Lirumu un J. Pālenu tai pasniedza BALK velti — māksl. A. Sildega darinātu bloku. Sportiste viesus pieņēma klibodama, jo smagi savainojusi kāju. Pateikdamās par balvu, rekordiste sacīja: „Šī velte man tagad būs skaista sporta gada lieciniece.“

SCHWABEN AUGSBURG — FSV FRANKFURT 1—1.

Dienvidvācijas futbola meistarsacīkstēs svētdien Schwaben Augsburg ar Jāni Bebri vārtos Frankfurtē pret FSV. Frankfurt spēlēja 1—1 neizšķirti. Arī 1. FC. Nürnberg ar VfL. Neckarau sacīkstī beidza neizšķirti (0—0). Ap 40.000 skatītāju Minchenē pieredzēja 1860 München — Stuttgarter Kickers drāmatisku spēkošanos. Apmēram 5 minūtes pirms spēles beigām štutgartiešiem neizdevās pārvērst vārtu ieguvumā 11 m soda sitienu, bet minchenieši pēdējā sekundē, izmantojot attālu brīvsitienu, izcīnīja 2—1 uzvaru, kaut daudzi skatītāji jau devās mājās un domāja, ka spēle beigsies 1—1 neizšķirti. Bayern München pieveica VfB. Mühlburg 1—0. Meistarsacīkstēs vadībā vēl vienmēr ir 1. FC. Nürnberg ar 37—9 p. Tālāk seko abas Minchenes vienības 1860 München un Bayern München (35—11 p.)

DŽO LUISS IERADIES EIROPĀ

Februāra pēdējās dienās ar okeana milzeni Queen Mary Anglijā ieradies pasaules meistars boksā Džo Luiss. Preses pārstāvjiem viņš izteicies: „Es šoreiz nebēgu no Džo Valkota. Gluži otrādi: ar Valkotu cīnīšos jau maija beigās.“ Džo Luiss vēl paskaidrojis, ka pēdējo reizi ringā kāps jūnijā, pēc kam aizies no boksa sporta.

HC. Augsburg turpmākās spēles Vācijas meistarsacīkstēs ledushokejā

HC. Augsburg ledushokejisti Vācijas meistarsacīkšu turpinājumā šodien spēlēs pret EV. Krefeld (Krefeldā), 4. martā pret EV. Preussen (Krefeldā), 8. martā pret Vfb. Bad-Nauheim (Ga-Pa), 12. martā pret EV. Krefeld (Ga-Pa), 14. martā pret EV. Preussen (Ga-Pa), 18. martā pret SC. Riessersee (Ga-Pa) un 20. martā pret SC. Riessersee (Ga-Pa). Bez minētajām HCA vienībai paliek 1 sacensība ar VfL. Bad-Nauheim. Šīs spēles termiņš vēl nav zināms. Meistarības sacīkstes turpmāk aizliegts rīkot Augsburgā, kas ir sods par skatītāju nedisciplinēto uzvešanos HCA—EV. Füssen spēles laikā. Augsburgieši apmētāja ar akmeņiem tiesnesi. Meistarsacīkšu pēdējie rezultāti: EV. Füssen — VfL. Bad-Nauheim 5—5 un SC. Riessersee — EV. Preussen 8—1.

Galda tenisista Arvīda Zvirgzdiņa panākumi Beļģijā

MŪSU IZLASES FUTBOLISTA HARIJA LAZDIŅA VĒSTULE LATVIJAI NO BEĻĢIJAS

Darbu ogļraktuvēs biju iedomājies pavisam atbaidošu, taču 650 m pazemē var strādāt tīri labi. Mēs jau nu gan dzīvojam citā pasaulē nekā, piemēram, tie ļaudis, kas no futbola sacīkstēm brauc mājās ar vismodernākajiem limuzīniem, kuru slīdēšanu nemaz nedzird.

Nesen iestājos Leģes beļģu spēcīgākajā futbola klubā Royal Fooatball Club Liege. Esmu jau reģistrējies un drīz drīkstēšu piedalīties sacīkstēs. Augoņu dēļ ilgāku laiku nevarēju trenēties, bet šajās dienās sākšu. Beļģijā dzīvoju jau no 1947. g. 13. decembra. Mītinos viesmīlīgā vieglatlēta J. Balcera dzīvoklī.

Balceram jau 36 gadi, tomēr viņa sirds vēl vienmēr pieder vieglatlētikai. 11. aprīlī paredzēts Balcera starts beļģu stafetes vienībā Parīzē. Notiks skrējiens „Apkārt Parīzei“ Ik vienībā ietilpināti 15 vīri un Balceram laikam vajadzēs skriet 200 metrus.

Jau vairāk nekā 50 sacīkstēs Beļģijā piedalījies latviešu galda tenisists Arvīds Zvirgzdiņš. Visās šajās spēlēs viņš guvis uzvaras, izcīnot arī Limburgas apgabala meistartitulu. Sportists savā īpašumā ieguvis daudzas skaistas balvas. Zvirgzdiņš ir urbējs Eisdenes ogļraktuvēs.

Beļģijā, februārī.

Harijs Lazdiņš

Baltiešu sacensības galda tenisā 10. un 11. apr. Geislingenā rīko igauņi. No katras tautības piedalīsies ap 10 sportistu.

Emigrācijas meistarsacīkstes paukošanā notiks 6. un 7. martā Eslingenas Ičatra zālē. Sievietes sacentīsies ar floreti, bet vīrieši ar spagu, zobenu un floreti.

Latviešu jaunatnes izlases sportisti basketbolā un volejbolā 29. martā Vircburgā spēlēs ar igauņiem, bet 4. apr. Kemptenē vai Šeinfeldā ar lietuviešiem.

Augsburgas Haunštetenes latviešu nometnes šacha meistarsacīkstēs uzvarēja Kadelis, 2. Vītiņš, 3. Kubis, 4. Mednis, 5. Lanka, 6. Auzenbergs. Viesojoties Memingenā haunštetieši pieveica turienes latviešu šachistus 4—2. Zaudētāju vidū vienīgo partiju uzvarēja Vaskis.

Liepājnieks Oto Puķe, mūsu kādreiz izcilais garo distanču skrējējs no Ķīles latviešu nometnes pērn devās jūrnieka gaitās. Pašreiz viņš atrodas Vidusjūras ūdeņos. Adrese: M/V. Alkimos, Odissy, Pesmagoglon Building. Athens. Greece.

Sporta ārsts B. Klāsons ar kundzi ieradušies ASV. Viņi strādā Bostonas tuvumā.

Pasaules meistarsacīkstēs ātrslidošanā Oslo piedalās arī PSRS sportisti: 500 m slidojumā sestdien uzvarēja K. Kudrjavcevs (PSRS) 43,9 sek., 2. Dž. Verkets (ASV) 44,3 sek., 3. M. Suomalainens (Som.) 44,8 sek., 4. S. Farstads (Norv.) 44,9 sek.

DP, kas dzīvo nometnēs bez atļaujas, var izraidīt

Amerikāņu armijai ir tiesības izraidīt DP, kas nelegāli dzīvo nometnēs, paziņots IRO amerikāņu joslas šefa Edvarda apspriedē ar virspavēlniecības štāba ģenerāli Haroldu. Līdz 21. februārim, pēc amerikāņu virspavēlniecības ziņām, konstatēts 1401 gadījums, kad DP nelegāli dzīvojuši amerikāņu joslas pārvietoto personu nometnēs. Lielākā daļa no viņiem atstājuši nometnes labprātīgi, bet nelielu daļu bijis jāizraida.

Kas palicis pāri no britu flotes

Anglijas valdība pirmoreiz kopš 1939. g. publicējusi ziņas par britu kara flotes kara kuģu lielumu un skaitu. Britu kara flotes operatīvais spēks, kurā ieskaitīti arī daži tādi kuģi, ko vēl būvē vai labo, esot: 16 kaujas kuģi, 4 vidēji bazes kuģi, 16 kreiseri, 34 iznīcinātāji, 25 fregates (zemūdeņu palīgkuģi), 26 zemūdenes un 12 mīnu trāleri. Nav neviena smaga bazes kuģa un nav arī neviena viegla bazes kuģa. 1939. g. britu flotei bija 9 kaujas kuģi, 2 kaujas kreiseri, 4 bazes kuģi, 26 kreiseri, 70 iznīcinātāju un 39 zemūdenes. Paziņots, ka līdz šīgada augustam flotei pievienošot vēl 2 kaujas kuģus, bet citādi ne kaujas kuģus, ne zemūdenes angļu kuģu būvētavās nebūvējot.

Padomju Savienība bīstamāka nekā Hitlers, saka Herimens

ASV tirdzniecības ministrs Averels Herimens, kas kādreiz bija arī vēstnieks Maskavā, piektdien ASV kongresa līdzekļu piešķiršanas komisijā paskaidroja, ka Padomju Savienība esot „lielākas briesmas nekā Hitlers“. Ar viņu „netikšot galā“, ja tai nestāšoties pretim ar visu enerģiju. Ja ASV pielaidīšot, ka Padomju Savienība pakļauj savai kontrolei Rietumeiropu ar tās 270 milj. iedzīvotāju, tad pašas ASV atradīšoties stāvoklī, ar ko nevarēšot tikt galā. Ja tas notikšot, tad spēku līdzsvars, kas pašlaik esot ASV labvēlīgs, pārsviedīšoties uz pretējo pusi.

„LATVIJAS“ ABONEMENTS,

pasūtinot laikrakstu pa atsevišķiem eksemplāriem (līdz 3 eks. iesk.), maksā RM. 7.— mēnesī — ar „Atpūtai“, kas iznāk reizi nedēļā — RM. 9.— mēnesī; pasūtinot kollektīvi vairāk par 3 eksemplāriem — RM. 6.— mēnesī par eks., bet ar „Atpūtai“ RM. 8.— par eks. Sludinājumu maksa: RM. 3.— par vienslejīgu iespiedrindu vai tai atbilstošu telpu; piederīgo meklēšanas sludinājumi pa puscenu, bet ne mazāk kā RM. 6.— par sludinājumu.

Abonementu pieteikumi, sludinājumi, naudas pārvedumi un korespondence adresējama „Latvijai“, (13b) Günzburg/Do., Bürgermeister-Landmann-Platz 7.

DAŽOS VĀRDOS

Neizdot Polijai par kara noziegumiem apsūdzēto Lejassaksijas ministru prezidentu Kopfu nolēmusi angļu militārā valdība. Izdošanai patlaban neesot juridiska pamata, bet gadījumu izmeklēs angļu iestādes.

Franču okupācijas armijas karavīriem militārgubernātors ģenerālis Kēnigs aizliedzis piedalīties padomju armijas 30. gada dienas svinībās Potsdamā.

Tikai viena aptaujas lapa ar ziņām par privātām pārtikas rezervēm iesniegta kopā par visām 17.000 Hofas mājsaimniecībām, saskaņā ar jauno „pieliekamā kambara likumu.“ Anketas iesniedzējs ziņojis, ka viņam ir rezervē divi centneri kartupeļu.

Jaunu vēstnieku Turcijā izraudzījusi Padomju Savienība.

Noslēpumainas raķetes ar 120—180 km ātrumu sekundē redzētas lidojam virs Zviedrijas, Norvēģijas un Dānijas, ziņo „Times“. Raķetes lidojušas ap 8 km augstumā un nākušas virzienā no agrākās vācu raķešu izmēģinājumu stacijas Pēnemindē.

Vjačeslavam Molotovam piešķirt 1948. g. Nobela miera prēmiju ierosinājusi Bukarestas universitāte.

Jaunu Spānijas valdību, kurā valdītu „jauns gars“, plānojot dibināt ģenerālis Franko, ziņo UP. Tā pieskaņotos Rietumeiropas pēckara saimnieciskajai un politiskajai attīstībai un censtos panākt Spānijas iekļaušanu Eiropas jaunuzbūves programmā.

Izbeigt denacifikācijas prāvas un ļaut bijušiem nacistiem ieņemt dažādus posteņus padomju joslā pavēlējis maršals Sokolovskis.

ASV zelta krājumi pagājušā nedēļā pārsnieguši 23 miljardu dol. vērtību. Tik daudz zelta vēl nekad nevienai atsevišķai valstij nav bijis.

Ieročus virs Ziemeļitalijas naktīs nometot lidmašīnas no Austrumeiropas valstīm, teikts kādā Italijas valdības ziņojumā. Turpat teikts arī, ka ap 100.000 dienvidslavu, krievu un citu Balkānu valstu piederīgie esot nelegāli pārnākuši Italijas robežu, lai palīdzētu sagatavot komūnistu sacelšanos. Baidās, ka Italija varētu būt nākošā valsts, kam draud komūnisma diktatūra. Ziņojumā, kas nodots valsts prezidentam, valdība norāda arī, ka Italijā atrodoties ap 200 slepenu raidītāju.

UN mazā asambleja ar 32 pret 2 balsīm, 11 atturoties, pieņēmusi ASV priekšlikumu radīt atsevišķu valdību Dienvidkorejai.

Angļu-holandiešu tirdzniecības līgums paredz Holandes pārtikas preču apmaiņu pret angļu rūpniecības ražojumiem.

UN atomenerģijas komisija izbeigusi apspriedes par padomju atomkontroles projektu, nepanākot nekādu vienošanos.

ASV balsij kongresa komisijā piešķirti 28 mil. dolaru, lai šo programmu varētu ievērojami paplašināt. Līdzekļi ir divreiz lielāki nekā pagājušā gadā.

Pilsoņu kara draudi Jemenē vairojas pēc tam, kad troņmantnieks emīrs seifs el-Islams Ahmeds, kas bija aizbēdzis kalnos, tagad licis izsludināt sevi par valdnieku valsts dienvidu daļas kalnos.

„Kāpēc aizmirstas Baltijas valstis?“

Ko bij. ASV ārlietu ministrs Bernss saka savā atmiņu grāmatā „Atklāti runājot“

Pagājušā numurā atreferējām ASV senātora Tafta vēlēšanu runu, kurā prezidenta amata kandidāts, asi kritizēdams Ruzvelta ārpolitiku, starp citu pārmetis tam Atlantijas chartas un visu to ideālu saplosīšanu, kuru vārdā izcīnīts otrs pasaules karš un to, ka ASV nekad nav pieminējušas Latvijas, Lietuvas un Igaunijas brīvību. Šai sakarībā var būt interesanti konstatēt, kādā veidā Baltijas valstis piemin bijušais ASV ārlietu ministrs Bernss savā atmiņu grāmatā „Atklāti runājot“, kas pagaidām ir plašākais un sistēmatiskākais atmiņu kopojums par sabiedroto apspriedēm un diplomātisko darbību kara laikā sākot ar Jaltas konferenci un pēckara laikā līdz miera konferencei Parīzē un UN pilnsapulcei Ņujorkā.

Bernss savā 300 lpp. biezajā grāmatā piemin Baltijas valstis tikai 6 vietās, pie kam jāatzīst, ka visas šīs piezīmes, diemžēl, apstiprina senātora Tafta uzskatus, ka Baltijas valstis ir „aizmirstas“.

Pirmoreiz mūsu jautājums skarts Jaltas konferences atreferējumā, kur Bernss piemin, ka diskusijās par to, kādām valstīm būtu jākļūst UN locekļiem, Molotovs izteicis cerību, ka arī Baltkrieviju, Ukrainu un Lietuvu uzņems par Apvienoto Nāciju locekļiem. Katrā ziņā viņš cerot, ka uzņemšot pirmās divas. Staļins šo priekšlikumu spēcīgi atbalstījis. Premjērs Čerčils atbalstījis padomju pieprasījumu, teikdams: „Mana sirds ir ar Baltkrieviju, kas asiņo ievainojumos, kamēr kauj tirannus.“

Tālāk Bernss stāsta: „Negribēdams piekrist, bet tomēr negribēdams arī pretoties Čerčilam un Staļinam tieši, kamēr vēl starptautiskās organizācijas jautājums bija svaru kausos, prezidents Ruzvelts izteicās: „Britu imperijai viņas dominijās ir daudz iedzīvotāju, kā Austrālijā, Kanādā un Dienvidamerikā. Padomju valdībai ir lielas iedzīvotāju masas, tāpat kā pieminētām dominijām. ASV nav nekādu koloniju, bet daudz iedzīvotāju.“ Pēc tam Ruzvelts ierosinājis piešķirt katrai valstij tikai vienu balsi, bet nākošā dienā, kaut arī Bernss tam pretojies, panākta vienošanās, ka galīgo UN locekļu sarakstu noteiks organizācijas konference, bet ASV un Anglija atbalstīs priekšlikumu uzņemt par biedriem divas padomju republikas.

Arī nākošā reizē, kad pieminētas Baltijas valstis, tas noticis tikai strīdoties par balsu skaitu. Šoreiz tas noticis ārlietu ministru konferencē Maskavā, kad sākušās debates par to, kādas valstis aicināmas piedalīties paredzētajā miera konferencē līgumu izstrādāšanai ar Vācijas satelītu valstīm.

Molotovs pretojies Indijas uzaicināšanai, teikdams, ka tā nav neatkarīga valsts, tai nav savas ārlietu ministrijas, un „ja aicina Indiju, tad jāaicina arī trīs padomju republikas — Latvija, Lietuva un Igaunija.“

Vispirms Bernss piebilst tikai: — Bevins, saprotams, nevarēja piekrist Indijas izslēgšanai. Arī Bernss pats bijis pret šo priekšlikumu, pieprasījis speciālu audienci pie Staļina un tam paskaidrojis, ka gadījumā, ja miera konferencē pielaistu Indiju un trīs Baltijas valstis, tad tas nozīmētu, ka Lielbritanija tur piedalītos ar 5 dominijām un Padomju Savienība ar 5 republikām. „Man būtu grūti izskaidrot šādu lēmumu ASV. Tad man būtu jāpievieno sarakstam vismaz 5 štati, to starpā mans paša štats Dienvidkarolaina.“

Tālākā sarunu gaitā Staļins pa daļai piekritis Bernsa iebildumiem, bet sevišķi uzsvēris Baltijas republiku nopelnus karā un piedāvājies piekrist amerikāņu proponētam valstu sarakstam, ja tajā uzņemtu vēl šīs trīs republikas. Viņš izteicis pārliecību, ka ASV tik un tā drīz atzīšot šīs republikas.

Bernss piemin šo Staļina izteicienu bez komentāriem, bet turpina stāstīt, ka Staļins savukārt piedāvājis ASV vienām pašām 6 balsis miera konferencē. Nākošā dienā Molotovs tomēr paziņojis, ka padomju Savienība piekrīt amerikāņu priekšlikumiem un atsakās no Baltijas republiku līdzdalības miera konferencē.

Šie divi gadījumi, pēc Bernsa grāmatas spriežot, ir vienīgie, kad Baltijas valstis pieminētas tieši diplomātu konferencēs. Viņš pats tās piemin vēl vienā no savas grāmatas noslēguma nodaļām — „Ko krievi īsti grib?“

Te viņš īsumā skicēdams Krievijas vēsturi, lai pierādītu, ka patiesībā tās ārpolitiskie mērķi palikuši tādi paši kā caru laikos, atzīmē, ka pēc boļševisma nākšanas pie varas no tās territorijas atdalījušies Somija, Igaunija, Latvija un Lietuva, kas kļuvušas neatkarīgas valstis, bet „starp 1939. g. 4. decembri un 1945. g. beigām Padomju Savienība pārņēma savā kontrolē Latvijas, Lietuvas, Igaunijas, Besarabijas, Dienvidsachalinas un Kuriļu salu territorijas; daļu no Somijas un Polijas, Karalauču apgabalu Austrumprūsijā, Transkarpatu Ukrainu un Tanna Tuvu“.

Šai pašā nodaļā Bernss arī attēlo Vācijas un Padomju Savienības diplomātiskās attiecības pēdējā gadā pirms kara sākšanās. Pamatojoties uz dokumentiem, Bernss saka, ka 1939. g. 15. augustā vācu vēstnieks Maskavā Šulenburgs saņēmis instrukcijas paziņot Moltovam, ka 1. ideoloģiskām diferencēm nav jākavē draudzīgas attiecības un patiesībā Vācijai un Padomju Savienībai nav pretēju interešu, 2. Vācijai nav agresīvu nodomu pret Padomju Savienību un tā tic, ka tādus jautājumus, kā Baltijas valstu problēmu varot atrisināt abām pusēm labvēlīgā garā, utt.

19. augustā parakstīts abu valstu tirdzniecības un finanču līgums. Tai pašā dienā Molotovs iesniedzis vācu vēstniekam neuzbrukšanas līguma uzmetumu. „Hitlers bija nepacietīgs,“ saka Bernss. „Acīm redzot viņš bija sagatavojies uzbrukumam Polijai, bet gribēja papriekš nokārtot paktu ar Staļinu. Viņš nosūtīja personīgu telegrammu Staļinam, paziņodams, ka ir gatavs pieņemt Molotova līguma uzmetumu. Vācija, viņš teica, neesot ieinteresēta Baltijas jūrā un tās piekrastes valstīs — Somijā, Igaunijā, Latvijā un Lietuvā. Šo garantiju, viņš piebilda, varētu iekļaut slepenā protokolā pie neuzbrukšanas līguma.“

Tiešajās sarunās par neuzbrukšanas līgumu, kas sākās Maskavā 23. augustā, Staļins, pēc Bernsa informācijas, pastāvējis uz to, lai slepenajā protokolā iekļauj deklarāciju, ka Padomju Savienība ir speciāli ieinteresēta Besarabijā un ka par krievu un vācu interešu sfairu demarkācijas līniju atzīstama Lietuvas ziemeļu robeža, kam vācieši arī piekrituši.

Jau mēnesi vēlāk, proti 27. septembrī, kad notikusi Polijas dalīšana, vācieši tomēr esot piekrituši tam, ka Padomju Savienība pārņem arī Lietuvu.

Sarkanās armijas bāžu iekārtošanu Baltijas valstīs, Bernss piemin vienā teikumā ar piebildumu: „Šīs koncesijas tomēr izrādījās tikai pakāpieni; šīs valstis p i e s p i e d a (pasvītrojums redakcijas) pievienoties Padomju republiku savienībai.“

Tūlīt pēc tam tomēr esot sākusi plaisāt padomju un nacistu draudzība. Agrākajos territorijas dalījumos esot bijis paredzēts, ka mazs apgabaliņš Lietuvas dienvidrietumos pienākas Vācijai. Bet sarkanā armija, iesoļodama zemē, okupēja arī to. Vācija protestēja. Padomju iestādes atzina, ka protests pamatots, bet iebilda, ka esot grūti atdalīt šo apgabalu no pārējās Lietuvas. Jautājums bija svaru kausos vairāk mēnešu, kamēr Padomju Savienība piekritusi samaksāt Hitleram 31 500 000 reichsmarku par šo Lietuvas territoriju.

Tas ir viss, kas Bernsam viņa grāmatā bijis sakāms par Baltijas valstīm, kaut arī jau minētās nodaļas beigās viņš vēl īpaši salīdzina ar Molotova prasības 1940. gadā Baltijas stāvokli pēc kara un piemin Balkānu valstis, Čechoslovakiju, Poliju, Grieķiju un Turciju.

Tai pašā laikā gan jāatceras, ka ASV joprojām nav atzinušas Baltijas valstu iekļaušanu Padomju Savienībā.

A. Lp.

†

Ar dziļām sērām paziņojam, ka 1947. g. pavasarī dzimtenē aizgājusi mūžībā mūsu mīļā neaizmirstamā māmiņa, vecmāmiņa un sievasmāte, Vecmuižas pag. „Namsalu“ māju saimniece

Emīlija Dzīvīte, dzim. Cīrulis,

dzim. 1888. g. 16. sept.

Apbedīta Vecmuižā.

Pēc viņas sēro: **vīrs nezināmā svešumā, dēls Latvijā, meita, mazmeita un meitas vīrs Vācijā, Lībekā.**

Tur, kur mājo debess klusa,
Tur, kur dvēselēm ir dusa,
Tur mēs atkal tiksimies.

„Aizmirstas valstis?"

Ārlietu ministrs savā atmiņu grāmatā „Atklāti runājot"

V senātora Tafta vēlēšanu runā kritizēdams Ruzvelta ārpolitiku, hartas un visu to ideālu saplosī, karš un to, ka ASV nekad nav gaunijas brīvību. Šai sakarībā var Baltijas valstis piemin bijušais ņu grāmatā „Atklāti runājot", atiskākais atmiņu kopojums par o darbību kara laikā sākot ar Jaltiera konferencei Parīzē un UN

Šie divi gadījumi, pēc Bernsa grāmatas spriežot, ir vienīgie, kad Baltijas valstis pieminētas tiešī plomātu konferencēs. Viņš pats s piemin vēl vienā no savas grāmatas noslēguma nodaļām — „Ko ievi īsti grib?"

Te viņš īsumā skicēdams Krievijas vēsturi, lai pierādītu, ka patiedi paši kā caru laikos, arī tagad boļševisma nākšanas pie varas tās territorijas atdalījušies Somija, Igaunija, Latvija un Lietuva, kļuvušas neatkarīgas valstis, bet starp 1939. g. 4. decembri un 1945. beigām Padomju Savienība pār savā kontrolē Latvijas, Lietuvas, Igaunijas, Besarabijas, Dienvidsahalinas un Kuriļu salu territorijas; daļu no Somijas un Polijas, Karalaučū apgabalu Austrumprūsijā, Transkarpatu Ukrainu un Tannu Tuvu".

Šai pašā nodaļā Bernss arī attēlo attiecības un Padomju Savienības diplomātiskās attiecības pēdējā gadā pirms kara sākšanās. Pamatojoties uz dokumentiem, Bernss saka, ka 1939. g. 15. augustā vācu vēstnieks Maskavā Šulenburgs saņēmis instrukcijas paziņot Moltovam, ka ideoloģiskām diferencēm nav jāvai draudzīgās attiecības un padomju Savienības Vācijai un Padomju Savienībai nav pretēju interešu, 2. Vācijai nav agresīvu nodomu pret Padomju Savienību un tā tic, ka tā jautājumus, kā Baltijas valstu problēmu varot atrisināt abām pusēm labvēlīgā garā, utt.

19. augustā parakstīts abu valstu tirdzniecības un finanču līgums. Tai pašā dienā Molotovs iesniedzis vācu vēstniekam neuzbrukšanas līguma uzmetumu. „Hitlers bija ne-[…]cietīgs", saka Bernss. „Acīmredzot viņš bija sagatavojies uzbrukumam Polijai, bet gribēja papriekš kārtot paktu ar Staļinu. Viņš nosūtīja personīgu telegrammu Staļinam, paziņodams, ka ir gatavs pieņemt Molotova līguma uzmetumu. Krievija, viņš teica, neesot ieinteresēta Baltijas jūrā un tās piekrastes valstīs — Somijā, Igaunijā, Latvijā un Lietuvā. Šo garantiju, viņš piedāvāja pie neuzbrukšanas līguma."

Tiešajās sarunās par neuzbrukšanas līgumu, kas sākās Maskavā 23. augustā, Staļins, pēc Bernsa informācijas, pastāvējis uz to, lai slepenajā protokolā ieklauj deklarāciju, ka Padomju Savienība ir speciāli ieinteresēta Besarabijā un ka tā krievu un vācu interešu sfairu markācijas līniju atzīstama Lietuvas ziemeļu robeža, kam vācieši piekrituši.

Jau mēnesi vēlāk, proti 27. septembrī, kad notikusi Polijas dalīšana, vācieši tomēr esot piekrituši, ka Padomju Savienība pārņem Lietuvu.

Sarkanās armijas bažu iekārtošanu Baltijas valstīs, Bernss piemin: „Šis koncesijas tomēr izrādījās tikai papriekš pirmais; šis valstis piespieda sāvītrojums redakcijas) pievienoties Padomju republiku savienībai."

Tūlīt pēc tam tomēr esot sākusi aisāt padomju un nacistu draudzība. Agrākajos territoriju dalījumos bijis paredzēts, ka mazs apgabals Lietuvas dienvidrietumos nākas Vācijai. Bet sarkanā armija, ieņēmusi zemē, palika arī tur.

Vācija protestēja. Padomju iemales atzina, ka protests pamatots, it iebilda, ka esot grūti atdalīt šo apgabalu no pārējās Lietuvas. Jautājums beigās kausos vairāk pieņēmusies, kamēr Padomju Savienība samaksāt Hitleram 7 500 000 reichsmarku par šo Lietuvas territoriju.

Tas ir viss, kas Bernsam viņa grāmatā bijis sakāms par Baltijas valstīm, kaut arī jau minētās nodaļas beigās viņš vēl piemin līdzīgā veidā pēc kara ar piemin Bulgārijā un Jugoslāvijā, Čechoslovākijā, Polijā un Turciju.

Tai pašā laikā gan jāatceras, ka ASV joprojām nav atzinusi Baltijas valstu iekļaušanu Padomju Savienībā.

A. Lp.

VIDVARA HERMANOVSKA ZĪMĒJUMI

„Taisni trakums! Jau pusē desmit," Silvija kā linga izlidoja no gultas, atgrūda valā logu un, tālu laukā izliekusies, dziļi un spēcīgi ievilka krūtīs smaržīgo meža gaisu. Viņas pakulu krāsas mati mīksti apsedza plecus un iekļāva meitenīgo seju ar nebēdīgajām acīm un spēcīgi, tomēr samērīgi veidoto zodu. Cik jauki būt atkal mežā pie tēva, tālu no pilsētas trauksmes un trokšņa. Nu iegūtais kārotais botanikes grads ļāva te palikt ilgāki atpūtai. Viņa te dzīvotu visu mūžu, ja Aldis Kramēns . . .

Vai viņš jau nenāk? Un Silvija pūlējās pēc iespējas tālāk aizmest skatu meža ceļā, kas veda uz staciju. Viņam šorīt ar rīta vilcienu vajadzēja iebraukt Taipenē, jo vakar Rīgā ministrijā bija solīta atbilde. Kam gan citam lai piešķirtu vakanto Taipenes mežziņa vietu, ja ne pašu novada cilvēkam, kas nule beidzis fakultāti, reizē gāzdams darbu kā kalnu un studēdams? Un tad . . . Viņu saderināšanās karti pats pirmais saņems Slaunis, tas vīzdegunis un ņirga, kas allaž mēdza dēvēt Aldi par pastalnieku.

Ietarkšķējās tālruņa zvans. Tālsatiksme ar Rīgu. Vienā rokā turēdama klausuli, Silvija otru piespieda krūtīm. Tas būs Aldis. Viņam laikam radušies kādi sarežģījumi. Nevarēs atbraukt. Smējīgā un kā magone kuplā mute kļuva nopietna, tad aiz pārsteiguma gandrīz iekliedzās: „Ko? Kas runā? Raits Slaunis?"

Kaut kur no tāluma klausulē iešalca vīrieša balss: „Jā, tas pats, tavs atraidītais pielūdzējs. Ceru, ka es un mani draugi būsim mīļi gaidīti, lai kopā nosvinētu augstskolas beigšanu. Tu no Rīgas pazudi pat neatsveicinājusies. Nedomāju, ka tas būtu sevišķi pieklājīgi. Mēs ar vieglo mašīnu esam jau ceļā."

Silvijas sarauktās uzacis gandrīz sastapās: „Kas tev nāk prātā? Tu labi zini, ka man par priecāšanos ir pavisam citādi uzskati nekā tev. Turklāt mans tēvs dzērājus necieš ne acu galā. Tiem mežsarga mājās pavisam maz izredžu būt laipni sagaidītiem."

„Par tēvu neraizējies. Man tev, bet it īpaši viņam, ir pamatīgs pārsteigums. Iespējams, ka tas stipri grozīs visas mūsu līdzšinējās attieksmes. Uz redzi! Pēc pāris stundām būšu klāt," un otrā galā uz dakšiņas nokrita klausulis.

Nav pirmā reize, kad Slauņa bezkaunība iet pāri mēram. Jau ģimnazijā viņš ar to izcēlās, tāpat kā ar savu vecāku turību. Tur gan skolotāju luteklis vairāk trinās ap citām meitenēm un viņai, lauciniecei, veltīja maz vērības. Slauņa uzmācība sākās tikai pēc kādas studentu balles, kad, pēkšņa untuma tirdītam, viņam neizdevās Silviju atvilt no sava kommilitoņa Kramēna sāniem.

Bet dziļās sapīkuma rievas Silvijas pierē negulēja ilgi. Viņa allaž mēdza domāt un izšķirties ātri. Labi! Raita izdomātajam pārsteigumam viņa liks pretī savu — paziņos saderināšanos ar Aldi, tūliņ un tepat. Pēc pusdienas droši vien arī tēvs būs atpakaļ no virsmežniecības. Tad redzēs, cik ilgi vēl Slaunim patiks te priecāties.

Svārkiem kā pūkainam karuselim noplīvojot, Silvija apsviedās un piegāja atkal pie loga. Skaisti! Nu vairs nevarēja būt nekādu bažu. Tur viņš nāca, viņas Aldis. Bet savādi — jaunais mežkopis un varbūt jau arī jaunais mežzinis nemaz neizskatījās tik priecīgs, kādam viņam pieklātos tagad būt.

Silvija izgāja uz lievena pretim: „Vai drīkstu apsveikt? Tavs vaigs gan vairāk līdzinās nastu nesējam, kas pacēlis plecos pārāk smagu paunu, ne priecīgam mežkungam."

Kramēns no augstās pieres noņēma platmali, un viņa galva kūpēja: „Gluži otrādi. Nāku pavisam viegls un brīvs — man mežniecību nedod. Šī amata nasta jau uzkrauta citam plecos." Viņa balss bija vērmeļaini rūgta.

„Kam tad?"

„Tavam draugam."

„Kādam manam draugam? Runā skaidrāk!"

„Raitim Slaunim."

Silvija pietvīkdama iekoda lūpā: „Ak tad tas ir viņa pārsteigums. Nekas. Smalki izdomāts. Tādā ceļā viņš cer tēvu dabūt par sabiedroto. Bet tu, tu tā vienkārši palaidies? Vai nemaz neprati par sevi cīnīties?" Nu viņas nodoms par saderināšanos padarīts graša vērts. Tēvs nelaus sariebt jaunajai priekšniecībai.

Kramēns noteikti atsēdās uz lievena kāpnēm un atspieda elkoņus pret ceļiem, brīdi klusi lūkodamies pirkstos iekārtajā cepurē: „Tu zini, cik sīvi es cīnījos, lai beigtu fakultāti. Dod dzelzi, es to tūdaļ salieksu pakavā kā nieku. Bet aizspraukties garām konkurentiem, ar elkoņiem vai ietekmīgiem sakariem, nē, to es nevaru. Ne reizi vien es esmu palicis stāvam uz ielas, kad citi, īsti vārguļi, vēl paspēja ielauzties pārpildītajā tramvajā un aizbraukt. Es nespēšu un laikam nekad nemācēšu sevi aizbāzt priekšā kādam citam. Tāds es esmu."

„Vientiesis tu esi. Tavu smalkjūtību cilvēki labākā gadījumā izsmies. Kas pats sevi neliek pirmā vietā, to citi tur nekad neizbīdīs," silti līdzjūtīgā balsī rājās Silvija.

Slaidās egles meta mīksti pelēku ēnu pār Kramēna platajiem, pelēkas vadmalas apņemtajiem kamiešiem, pār plato un mierīgo seju, kur labsirdība laikam pavisam reti kad nozuda. Likās, viņš jau būtu paspējis ar notikušo samierināties un meža krēslā izskatījās vairāk aizsapņojies nekā sadrūmis:

„Varbūt tev taisnība. Arī man pašam liekas, ka es mežā iederos labāk nekā cilvēkos."

„Bet, lūk, bez cilvēkiem tu pat mežā netiec."

„Esmu apstulbis un noreibis, gluži kā zēna gados, kad pirmoreizi uzkāpu triangulācijas tornī un vējš purināja manas bikšeles un puikas dūšu."

Pār egļu zaļajām smailēm kā balts fantastiska pirksta skelets debesīs iestiepās redeļainais tornis, augstākais visā novadā. Pēkšņa, laimīga doma lika Silvijai skaļi iesmieties. Tas būtu vareni! Cienīga pretspēle Slaunim. Tad viņš tūdaļ atmestu ar roku mežniecībai un Taipenē nekad acis nerādītu.

Draiskā nebēdnībā Silvijas skats noslīdēja pār Alda pieri, kas noliekta aizsedza pusi sejas. Nosēdās viņam līdzās un, ar vienu roku iegrābusi cirtaini melnajā matu cekulā, ar otru pacēla gandrīz stūrainisko zodu: „Mans lēndabīgais lāci. Tu proti tikai kalnus gāzt. Bet cilvēkus gāzt tagad es nāku tev klāt. Neskaties tik bezcerīgi, pēc pāris stundām Slaunis būs klāt!"

Kramēns sakēra Silvijas roku, un viņa mīkstais acu pelēcīgums kļuva skarbs: „Ko? Slaunis brauc šurp? Tad es viņu . . . Bet — nieki, muļķības, tam nav nekādas nozīmes, viņam ir pilnīgas tiesības te ierasties — jaunajam mežzinim."

„Nupat, nupat tu man atkal sāki patikt, bet — izdzisi tikpat ātri kā iededzies. Tad sēdi ar kā apburts kalns. Es zinu, kas man jādara. Tava iemīnēšanās par torni piepeši atsauca atmiņā kādu tēva nostāstu. Tur pamatīgā skurbulī uzrāpies vairs netīcis lejā kāds meža strād-

nieks un, bailēs vaimanādams, nokverņējis augšā vai visu nakti, kamēr atžirdzis," un Silvija sakārtoja Aldim kaklasaiti, kurās mezgls bija atrisis un atslīdējis no apkaklītes.

„Bet kāds sakars tam ar Slauni?" Mežā iebrēcās auto taure.

„Dzirdi. Viņš jau brauc. Nav laika vairs. Es viņam sagādāšu tādu pārsteigumu, ko tik drīz neaizmirsīs ne viņš pats, ne Taipene. Bet labāk būs, ja tu tagad pazudīsi. Tur — gar aveņu krūmiem, lai jūs pie dārza vārtiem nesastaptos. Ciemā brīdini ugunsdzēsējus, ka var izcelt darbs. Kad es tev piezvanīšu, brauciet nekavēdamies šurp." Silvija pavadīja Aldi līdz avenājiem, un viņš, pagalam apjucis un nesaprašanas pilnām acīm, cepuri rokā burzīdams, aizgāja pa dārza taciņu.

Pie lievena iesprauslājās un apklusa motors. No valējās automašīnas rausās laukā trīs jaunekļi, vairs ne visai stingri turēdamies kājās. Pirmais, ar paslaidu un labā drēbnieka papildinātu sportista stāvu un rūpīgi izcirptām šaurām ūsiņām, ar sudmalu spārnus atplēta rokas un steidzās pie Silvijas. Viņa bija atgriezusies lievenī un turēja lūpās reizē nicīgu un zobgalīgu smīnu: „Sveicināts manās tēva mājās, jaunais mežziņa kungs. Ar ko vajadzēs pakalpot."

Slaunis nolaida sudmalu spārnus un mēģināja nostāties taisni, izstiepdams vēl garāku savu šauro seju: „Ko, tu jau visu zini? Tad es tevi vairs nevaru pārsteigt."

„Tomēr. Mani pārsteigusi tava greizsirdība vai kaut kas tai līdzīgs, kas liek Rīgas dižciltnim dzīties uz Taipeni par mežzini tikai tādēļ, lai šo vietu nedabūtu Kramēns."

„Ak tad no tās puses tev šī visa zināšana," un Slaunis savieba lūpas, it kā no sāju uz mēles sajuzdams.

„Nedomāju, ka šis apstāklis lietas būtību kaut ko grozītu."

„Protams nē. Tikai maldināis tavas domas. Tā esi tu pati, kas man . . ."

Silvija izaicinoši atbalstīja plaukstas gurnos un novīpsnāja: „. . . liek vienmēr skurbumā runāt par savu neapslāpējamo mīlestību. Bīstos, ka tu visu laiku tomēr centies sevī noslāpēt kaut ko citu. Tā ir, Rait. Mēģini vismaz pats sev atzīties."

Slaunis pielodzījās Silvijai klāt un saņēma viņas elkoņus: „Es tev likšu man ne vien ticēt, bet arī pārliecināties."

Juzdama sejā Raita elpu, Silvija novērsās: „Par to, kāds gars runā ar tavu muti, man pierādījumu pagaidām pietiks. Tev ir atkal isteni augsts garastāvoklis."

„Jā, tieši tāds, lai runātu par augstām lietām."

„Tad es tev arī došu iespēju tās augstā vietā pārrunāt. Tur!" un Silvija rādīja uz triangulācijas torni.

Mazliet iesārtušām acīm Slaunis atskatījās. Viņa klātpienākušie draugi pacēla smakrus. Lepns tornis. Gandrīz galva reibst skatoties, kā baltie vasaras mākoņi peld gar tā smaili.

„Nu, ko tu teiksi, Pēki!" ne sevišķi iepriecināts prasīja Slaunis mazākajam ar sen iecirstas rētas vīli no zoda līdz ausij.

Pēka vaigs smaidā saligsmoja rētu: „Lieliska ideja! Tas tiešām būtu kaut kas. Augstai sabiedrībai īsti augsta vieta."

Acīm redzami sapīkdams, Slaunis pievērsās otram draugam tievam un uzlīkušam lielgalvim ar paretu matu atlikumu uz pakauša: „Un tavas domas, Ranka?"

„Gluži tādas pašas, šī diena pati prasās pēc kaut kā sevišķa."

Silvija skaļi iesmējās, un viņas piemiegto plakstu starpā nodzirkstīja acu zīles: „Vai jaunajam mežziņa kungam varbūt bailes, ka nesāk reibt galva. Redeļu kāpnītes tiešām ir tievas un vējā kopā ar torni kādreiz šūpojas."

Slaunis pārvarēja sapīkumu: „Līdz šim man galva reibusi tikai tavā tuvumā. Labi, varam kāpt, bet tu kāpsi mums līdzi."

„Protams, neļaušu taču apdraudēt savas viesmīlības slavu. Ejiet droši, es jums tūdaļ sekošu. Jāpaņem kaut kas no tēva medījuma."

„Bet vai man tad labāk nepalikt un kāpt ar tevi reizē?" Slaunis vilcinājās.

(Turpmāk beigas)

Definīcijas

NO CĪNIĶA KONVERSĀCIJAS VĀRDNĪCAS

CILVĒKS: radījums, kas reti kad cienīgs jauko uzslavu, ko saka pēc viņa nāves un nejauko paļu, ko par viņu domā pirms nāves.

SIEVA: būtu vīrieša ideāla dzīves biedre, ja vien būtu drusku uzticīgāka jaunībā un mazāk greizsirdīga pusmūžā.

ĢIMENE: būtu cēls iestādījums, ja vien katrs pats varētu izraudzīties tās sastāvu.

MĪĻĀKAIS: sievietes otrā vilšanās; pirmā ir viņas vīrs.

STINGRĪBA: dīvains baiļu un nespējības sajaukums.

BAILES: vērtīga sajūta, kas mūs pasargā no daudzām muļķībām.

GRĒKSŪDZE: iespēja izbaudīt mūsu grēku saldumu otrreiz.

PARĀDS: nasta, kas klūst vieglāka ar katru aizgājušo dienu.

KREDITORS: cilvēks ar īsu pacietību, bet garu atmiņu.

KRIZE: parādība, ko katrs māk izskaidrot, bet neviens — paredzēt.

MŪZIKA: vienīgais troksnis, kas vērts vairāk par klusumu.

SPALVA: rīks, kas muļķim ļauj atstāt paliekamus savas muļķības pierādījumus.

ES[…]ISTS: cilvēks, kas klausās pats savā domāšanā.

Vastlāvju „pupu karalis"

Ja latviešu Vastlāvis — metenis saistās ar jautriem ķekatnieku bariem, vizināšanos ragutiņās no kalna un tradicionālo cūkas ausi ar grūdeni, tad Vakareiropas katoliskajās zemēs Vastlāvji agrāk nebija domājami bez tradicionālā „pupu pīrāga".

Vastlāvju svinībām gatavoja pīrāgu, kurā iecepa vienu pupu. Viesību dalībniekiem sagrieztos pīrāga gabaliņus izdalīja nevis saimniece, bet mazs zēns. To nosēdināja zem galda, un zēns izsauca vārdā katru pīrāga gabaliņa saņēmēju. Kam gadījās gabaliņš ar iecepto pupu, tas kļuva uz to vakaru karalis. No dāmām viņš varēja izvēlēties sev karalieni un arī citādi šai vakarā varēja rīkoties, kā patīk. Pie katra kumosa, ko viņš ēda, viesi vienā balsī kliedza: „Karalis ēd!", pie katra vīna malka: „Karalis dzer!"

Burgundas hercogs Ludviķis III savas valdīšanas laikā (miris 1419. g.) mēdza šos svētkus atzīmēt ar kādu labu darbu. Vastlāvju dienā pilsētas nabadzīgāko zēnu apģērba karaļa drānās, un galma sulaiņi viņu apkalpoja. Otrā dienā zēns ēda pie karaļa galda, un ceremonijmeistars vāca ziedojumus šim „nabagu karalim". Nereti savāca līdz 100 franku, kas tanī laikā bija liela nauda. To nodeva vecākiem zēna skološanai.

Kāda „pupu karaļa" īslaicīga valdīšana bija visai liktenīga Dienvidamerikas pilsonei Žozefīnei de la Parēri, vēlākai Napoleona I sievai jeb „Bonaparta laimes zvaigznei", kā viņu mēdza saukt.

Ar kuģi „La Héron" Žozefīne devās uz Eiropu meklēt laimi. Bija Vastlāvis, un kuģa kapteinis rīkoja tradicionālās „pupu karaļa" svinības. Par karalieni iznāca būt Žozefīnei. Šai vakarā jautrībai nebija gala, un visi, no matroža līdz kapteinim, bija sajūsmā par šo „pupu karalieni", kas mācēja izturēties tiešām karaliski, un nosprieda, ka Žozefīne kā radīta būt par īstu karalieni. Pēc neilga laika viņu apprecēja ģenerālis Boarnē, bet kad tas drīzi nomira, Žozefīni 1796. g. apprecēja Napoleons. No „pupu karalienes" Žozefīne bija kļuvusi par īstu karalieni.

Rt.

LATVIJA ATPŪTAI
LATVIAN NEWSPAPER

Cik liela īsti ir zemes lode?

BALTIE PLANKUMI UZ PASAULES KARTES

Mēs dzīvojam 20. gadu simteņa vidū, bet vēl tomēr visi cilvēki nav pārliecināti, ka zeme tiešām ir apaļa. „Newsweek" raksta, ka ASV mērniecības pārvalde bieži saņemot vēstules, kur apgalvots, ka zeme, „kā tas katram zināms", esot plakana, vai arī rakstītājs piedāvājas „pierādīt", ka zemes virsma ir nevis izliekta, bet ieliekta. Nesen pārvalde saņēmusi vēstuli ar 300 parakstiem, kurā lūgts „šo lietu reiz galīgi noskaidrot . . ."

Zemes apaļums ir sen noskaidrota lieta. Tomēr zinātnieki vēl nav skaidrībā par dažiem faktiem, kam sakars ar zemes lodes formu un lielumu. Starp vispasaules mērniecības apvienības un ASV mērniecības pārvaldes pieņemto zemes lodes ass garumu ir vairāk nekā 600 metru starpība, jo zinātnieki vēl nav galīgi vienojušies par to, kādā mērā zemes lode pie poliem saspiesta. Tāpat neviens zinātnieks nevar precīzi pateikt visas sauszemes kopplatību, un vērtējumi atšķiras viens no otra par vairākiem miljoniem kv. km. Nav arī vēl pilnīgu karšu.

Tas gan netraucē kuģu navigācijai okeanos vai ceļā no Ņujorkas uz Londonu, bet atsaucas uz lidmašīnu un šāviņu vadīšanu pa radio uz lielām distancēm. Kara laikā ar radara palīdzību vadīti bumbvedi vairākas reizes nolidoja garām mērķiem Italijā, līdz kamēr pat jaunu uzmērīja un fiksēja kartē Korsikas novietojumu attieksmē pret Eiropas cietzemi. Ja nākotnē sāktu lietot radio ceļā vadītus tālšāviņus vai raķetes no kontinenta uz kontinentu, tad karšu nepilnība stipri ietekmētu pareizas mērķa virziena un attāluma aplēses.

Amerikāņu fotogrammetrijas biedrības sanāksmē konstatēts, ka tikai 5 proc. no visas sauszemes territorijas ir precīzi uzņemta kartēs. Daudzas pastāvošās jūras kartes ir nepilnīgas vai novecojušas; abos pēdējos karos kara flotēm bieži bijis jāriskē ar saviem kuģiem svešos ūdeņos. No kartografu viedokļa lielas Āzijas, Afrikas un Dienvidamerikas platības ir vēl gluži „baltas". Pat Eiropā reti kad vienas valsts kartografiskā sistēma pilnīgi saskan ar kaimiņvalstīm. Vislielākā saskaņotā kartografiskā sistēma ir Ziemeļamerikā, kur ASV, kopā ar Kanādu un Meksiku, izveidojušas uzmērītu trīsstūru kontroles tīklu, kura centrs ir kāda farma Kanzasā un kas sniedzas līdz pat Aleutu salām un Dienvidmeksikai.

Kaut uzmērīšanas darbi ASV turpinājas jau 141 gadu, kartēs uzņemta tikai puse visas territorijas. Visvājāk uzmērītie štati ir Džordžija, Misisipi, Florida, Teksasa. Tagad ASV kartografu darbu sekmē jaunas metodes, ieskaitot fotogrammetriju jeb fotografēšanu no gaisa. Visa uzmērošanas sistēma jāpiesaista punktiem, kuru atrašanās vieta, precīzais ģeografiskais platums un garums ir zināma. Šo punktu tīklu papildina, sadalot lielos uzmērošanas trīsstūras arvien mazākos, kas visi „piesieti" pie jau uzmērotā tīkla. Šādu trīsstūru tīklu izveidoja arī Latvijā un tā punkti bija atzīmēti dabā ar trigonometriskiem torņiem.

Vai jūs esat vīrišķīgi vai sievišķīgi?

Ar dažiem sīkiem eksperimentiem, kā apgalvo daļa psichologu, varot ar zināmu drošību noteikt, vai kādai personai ir pārsvarā vīrišķības vai sievišķības iezīmes. Par to varot spriest pēc tā, kā jūs aizdedzināt sērkociņu, kā jūs mēdzat aplūkot savus pirkstu nagus, kā jūs izdzerat glāzi ūdens un pēc dažiem citiem raksturīgiem sīkumiem.

Izmēģiniet šos eksperimentus ar sevi un paziņām. Pēc novērotāju atzinuma sievietes mēdz uzraut sērkociņu, velkot to no sevis projām, bet vīrieši to velk pret sevi. Te jāpiezīmē, ka raut sērkociņu no sevis projām ir bīstami citiem, tuvumā esošiem, jo tiem var iesprāgt sejā vai uz drēbēm degošas sērkociņa galvas daļas. Tādēļ to var uzskatīt arī par uzvešanās un takta jautājumu.

Sievietes, lai palūkotos uz saviem nagiem, parasti izstiepj roku un apskata visu delnas virspusi, kamēr vīrieši visbiežāk pārloka pirkstus delnas iekšpusē un palūkojas tikai uz pašiem nagiem.

Ja sievietei liek paraudzīties vienā noteiktā istabas stūrī, tā parasti aplaiž skatienu visapkārt, pirms pievērš to stūrim, bet vīrietis tūlīt paskatās tieši stūrī.

Dzerot ūdeni no glāzes, sieviete lūkojas pāri glāzes malai uz kādu personu pretim, bet vīrietis skatās glāzē.

Dažkārt ieteikts arī paņēmiens, liekot pārbaudāmai personai ievērt diegu adatā. Vīrieši pa laikam pūloties diegu ievērt adatas acī, turot adatu pavisam mierīgi, kamēr sievietes operējot arī ar adatu. Marka Tvena grāmatā „Fina Heklberija piedzīvojumi" kāda sieviete pārbauda par meiteni pārģērbušos zēnu, metot tam klēpī dzijas kamoliņu. „Meitene" iekrīt ar to, ka šinī brīdī instinktīvi saspiež ceļus kopā, lai kamoliņš nenokristu. Tāda ir vīrieša automatiskā reakcija šādā gadījumā, kamēr sievietes tikpat automatiski pasit ceļus uz āru, lai nostieptu brunčus un tajos uztvertu krītošo priekšmetu.

M. D.

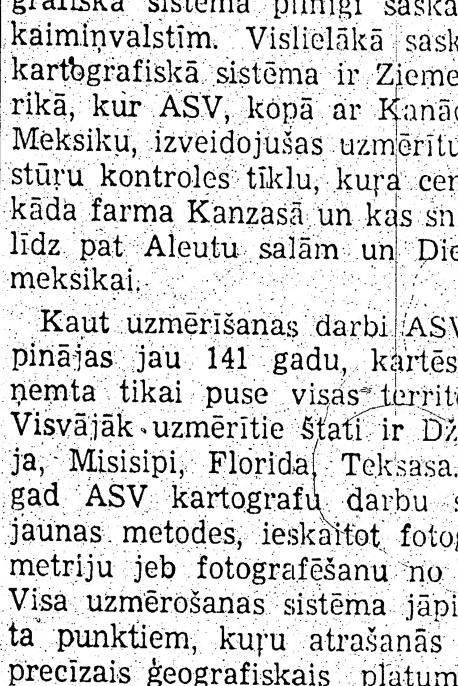

SATIKSME BERLĪNĒ — amerikāņu — angļu — un vācu versijā.

„Berlin am Mittag"

Grēte Heltberga

ĢĪMETNE

Grēte Heltberga (Grethe Heltberg) pieder pie jaunākās dāņu rakstnieku paaudzes un kļuvusi ...šāk pazīstama ar daudziem ...tiem, kas publicēti lielo dāņu ...nas laikrakstu pielikumos. Heltberga mīl tēlot cilvēkus, viņu vājības un trūkumus ar humoru un zināmu labsirdīgu ironiju, bet bez asuma.

Ideja piederēja Vinifredai. Viņai jau no laika gala bija dzīva fantazija, viņa, tā sakot, bija no smalkāka koka nekā citi apkārtējie zemnieku bērni. Labi, ka viņu savā laikā nokristīja pēc krusttēva Oles vecākās meitas Amerikā un neiedeva tādu zemnieces vārdu, kā Petreja, Olīne vai kā nu vēl citādi pārējie ciema bērni saucās.

Vinifreda bija atbraukusi atvaļinājumā, gan tikai uz pāris dienām, jo Kopenhagenā, kur viņa strādāja par mājkalpotāju turīgā ģimenē, gribēja mainīt vietu. Un viņas māte Stīne bija vaicājusi, ko īsti varētu dāvināt tēvam Rasmusam septiņdesmitajā dzimumdienā. Stīne gan būtu bijusi vairāk par pudeli šņabja, tā tēvu noteikti iepriecinātu — ne jau tādēļ, ka viņš būtu diezin kāds dzērājs, Dievs pasarg', taču glāzīte pēc taukas galas viņam vienmēr darīja labu, un šņabis bija kļuvis tik neķistī dārgs, ka izdevumi pēc lieluma šim gadījumam bija taisni laikā. Taču Vinifredai šī ideja nepavisam nepatika. „Šņabis taču ir kaut kas tik prozaisks," viņa nonievājoši sacīja savā smalkā izrunā, ko bija iemācījusies pilsētā. „Tu esi pārāk liela materiāliste, māt. Tu taču vari iedomāties, ka tēvam daudz labāk patiks, ja viņam no dāvanas tiks kaut kas ilgākam laikam — kaut kas skaists!"

Stīne vilcinādamās minēja skaistu, solīdu vilnas jaku, taču Vinifreda zināja ko labāku.

„Tev jānofotografējas, māt," viņa sacīja. „Tici man, tēvs par to ļoti priecāsies. Iedomājies, varbūt, ka tu nomirsti pirms viņa, un kad nu tēvam tevis nebūs, tad noteikti būs jauki, ja viņš varēs uzlūkot tavu bildi."

Stīne tam noteikti pretojās. Vispirms jau fotografēšanai viņa bija par vecu un neglītu, un, otrkārt, virs lielās kumodes jau tā kā tā vairāk nekā četrdesmit gadu karājās viņas kāzu fotografija.

„Bet, mīļais Dievs, tu jau sen vairs tāda neizskaties," Vinifreda īgni smējās. „To jau neviens cilvēks nepateiks, ka tā esi tu, ja pats nezinās."

Kādas dienas Stīne pārdomāja. Slepus viņa apskatīja veco uzņēmumu — nē, šī smaidošā un sprogainā meitenes galva vairs sevišķi nelīdzinājās viņas krunkainajai vecas sievas sejai ar retajām, pelēkajām matu šķipsnām. Ja nu viņa tomēr paklausītu Vinifredas padomam — vai Rasmuss par to tiešām priecāsies? Ārsta kungs jau viņus bija uz to sagatavojis, ka ar viņu lieta neilgs vairāk kā pāris gadu.

Apņemšanās braukt pie fotografa Stīnei maksāja lielu sevis pārvarēšanu. Bija ļoti nepatīkami tā nosēsties sveša cilvēka priekšā svētdienas tērpā. Kā gan tāda veca grabaža var būt tik iedomīga? — viņš nodomās. Taču dzimšanas diena nāca arvien tuvāk, un Vinifreda viņai pat vēlreiz atgādināja par dāvanu kādā vēstulē. Tad Stīne beidzot saņēmās.

Viņai jau tā kā tā šis tas bija pilsētā kārtojams, piemēram, viņai atkal bija ievajadzējies drusku dzelteno zāļu, un tā viņa kādu dienu melnās svētku drānās iesoļoja pie fotografa Sērensena tirgus laukumā. Uzgaidāmā istaba ar daudziem attēliem pie sienas un uz galdiem viņu tā ietekmēja, ka viņa tikko spēja pasacīt savu vajadzību, kad ieradās pats fotografs. Taču beidzot Stīni nosēdināja lepnā sēdeklī ar sarkanu samta pārvalku un apzeltījumiem.

Nu radās problēma, vai acenes atstāt vai nē. Pa dienu viņa tās gan parasti valkāja, taču nekāda rotas lieta tās nebija, un Rasmusam no bildes arī vajadzēja tikt kādam priekam. Fotografs domāja, ka vislabāk būtu padarīt bildi, cik vien iespējams, līdzīgu, lai katrs viņu tūlīt pazītu, un tad jau skaistais nebija vairs tik svarīgs kā raksturīgais. Stīne jutās ļoti glaimota, ka viņa bija raksturīga.

„Apsēžieties pavisam dabīgi, kundze, un skatieties tur uz grāmatu vai uz mani!" fotografs taustījās gar viņu, grieza šurp un turp galvu un darīja drīz šo, drīz to, bet viņa pārmaiņus stīvi smaidīja vai arī gluži traģiski blenza. Viņa atviegloti uzelpoja, kad procedūra beidzot bija galā.

Pēc trijām dienām parauga uzņēmumi bija gatavi. Stīne tos nebija likusi sūtīt mājās, lai Rasmuss nenāktu noslēpumam uz pēdām. Tādēļ viņa atkal izgudroja darīšanas pilsētā. Braucienu ar autobusu viņa samaksāja ar olu naudu, kas gan īstenībā bija nolemta jaunam vasaras svārkam.

Ilgi un rūpīgi viņa aplūkoja uzņēmumus. Tad tāda viņa izskatījās! Jā, viņai jau, zināms, būtu bijis sevi jāpazīst no attēla spogulī, kura priekšā viņa katru dienu sukāja matus... Ja nebūtu svešnieks klāt bijis, pie tam vēl kungs, viņa vislabāk būtu raudājusi. Mīļais Dievs, tāda atbaidoša, veca seja, pilna krunku un grumbiņu! Vai tikai šņabis nebūtu Rasmusam daudz labāk paticis!

„Pēc parauga uzņēmumiem jau jūs nevarat spriest," teica fotografs, „tie vispirms ir jāretušē, lai pazūd krunkas, tas piešķir gluži citu sejas izteiksmi; patiesi, uzņēmumi izdevušies gluži teicami."

Stīne nopūtās. — Jā, iespējams, ka tā arī bija, bet pie labākās gribas viņa nevarēja izšķirties ne par vienu no visiem sešiem uzņēmumiem. Beigās pašam fotografam bija viņas vietā jāizvēlas viens, ko viņš atzina par „pārsteidzoši līdzīgu un ļoti dzīvu".

Nujā, ar to jau bija jāsamierinās. Dienu pirms dzimumdienas viņa saņēma gatavo uzņēmumu. Viņai izdevās noķert pastnieku, Rasmusam nemanot.

Un tā pienāca lielā diena. No Vinifredas atnāca skaista adīta jaka, pati jau viņa nevarēja atbraukt. Būtu jau piederējies bars bērnu un mazbērnu, lai svētītu ģimenes galvas goda dienu, bet Vinifreda bija vienīgā. Ar to viņi gan bija piedzīvojuši tikai prieku, jo meita bija skaista un jauka, kaut arī vecu ļaužu bērns.

Stīne nemaz lāga neuzdrošinājās rādīt savu dāvanu. Bija jau ļoti aukaunojoši tā pašai sevi pasniegt, brūnā iesaiņojuma papīrā ietītu, un ja vēl Rasmuss par to nepriecāsies! Bija klāt arī pāris kaimiņu, kam tāda dāvana varbūt liktos smieklīga.

Bet viņa manīja, ka Rasmuss jau drusku sāka brīnīties, ka viņa tam vēl nekā nebija pasniegusi, viņa kaunīgi un tomēr ne bez lepnuma nāca ar savu dāvanu priekšā.

Rasmuss savām lielajām strādnieka rokām ļoti nopūlējās ar auklas atraisīšanu un izsaiņošanu. Kaimiņi sasprindzināti stāvēja apkārt un minēja, kas gan tur varētu būt iekšā. Tas patiesi bija ļoti savāds, plakans sainis.

Beidzot viņi bija uzņēmumu no papīriem izlobījuši. „Nu, skaties tikai!" brīnījās apkārtstāvošie.

Rasmuss paņēma uzņēmumu rokā, apgrieza to un rūpīgi nopētīja no abām pusēm. Viņš izmakšķerēja no kabatas aceņu maku un uzlika acenes.

„Kas tad tas ir?" viņš neuzticīgi jautāja.

„Nu klausies, to taču tu redzi, ka tā ir fotografija," atteica kāda no sievām.

„Jā, to gan, to jau es redzu . . . Bet kas tad te . . ?"

„Nē, tas par traku. Vai tad tu savu Stīni vairs nepazīsti?" ar ignumu sacīja kaimiņiene. Stīne stāvēja kā uz karstām ogļēm.

„Kā nu nē, es jau manu gan, ka tai jābūt Stīnei. Bet līdzīga gan nav," sacīja Rasmuss. „Tā taču Stīne neizskatās."

„Ak, protams, tā taču ir Stīne, tā kā stāv," apgalvoja kalējs Larss.

„Nē," Rasmuss stingri noteica. „Ne mazākās līdzības. Varbūt — tā pavisam tālu, bet maz gan, maz! Jā, tā tur virs kumodes, tā ir līdzīga. Agrāk jau ļaudis visu ko labāk prata, bet tagad viņi nekā prātīga nevar paveikt. Nu tad paldies, Stīne, tā bija laba ideja. Lai arī tur tā otrā bilde tev izskatās daudz līdzīgāka."

Stīne nesacīja nekā. Viņa pagrieza savu grumbaino seju pret smaidošo jaunavas galviņu virs kumodes. Bet te uz reizi starpā nosliga tāda savāda migla, ka viņa skaidri vairs nevarēja saskatīt. Rasmusam jau laikam taisnība. Viņam vienmēr bija taisnība.

Cik vecas ir slavenas kino zvaigznes?

Kino filmu cienītājus interesē ne vien pašas filmas, bet arī filmu aktieri un aktrises, — bieži vien vairāk nekā filmas. Īpaši sievietes dažkārt mēdz nodoties minējumiem par vienas vai otras slavenības vecumu.

Klodete Kolbēra

DŽONA KROFORDE, kas jau ilgus gadus pieder pie vislabāk atalgotajām Holivudas slavenībām, apgalvo, ka viņai ir tikai 34 gadi. Kad kāds žurnālists viņas vecumu atzīmēja ar 35 gadiem, viņa apskaitās. Šai joprojām vēl šarmantajai un skaistajai kino māksliniecei īsteni gan nebūtu nekādas vajadzības slēpt pasaulei, ka viņai jau 41 gads. Daudziem viņas cienītājiem, kam ir laba atmiņa, viņa vēl prātā no mēmās filmas. Holivudā Kroforde ieradās 1925. gadā un jau pirms tam vairākus gadus darbojās par reviju zvaigzni. Ja viņai patiešām tagad būtu tikai 34 gadi, tad viņa jau 11 gadu vecumā būtu bijusi slavināta reviju aktrise un 14 gadu vecumā būtu filmās tēlojusi pieaugušu sieviešu lomas kas tai sagādāja kino zvaigznes slavu. Reiz Metro-Goldvyn - Mayer filmu sabiedrība Džoanas Krofordes dzimumdienu datēja 1906. gada 23. martā. Bet tas ir ļoti sen . . .

Greta Garbo

NORMA ŠĪRERE arī bija slavena jau mēmās filmas laikos, bet joprojām vēl ar savu izskatu un spējām saista publiku. Pirms dažiem gadiem viņa filmā Romeo un Džuljeta tēloja Džuljetu tik jaunavīgi, ka daļa skatītāju viņu noturēja par jaunu meiteni. Īstenībā Šīrere ir divu pieaugušu meitu māte, precējusies otrreiz un nemaz neslēpj, ka viņai ir 44 gadi.

Soņa Henija

LORETA JANGA dīvainā kārtā laikā no 1936. līdz 1941. gadam kļuvusi tikai par 3 gadiem vecāka, ja ticēt viņas reklāmas aģentu biļeteniem, kas izdoti minētajos gados. Ja šīs ziņas ņemtu par pilnu, tad iznāktu, ka viņa 9 gadu vecumā beigusi augstskolu un 13 gadu veca pirmoreizi apprecējusies. Ja tik agrā bērnībā beidz skolas, tad nav brīnums, ka ar gadiem aizmirstas rēķināšana . . . Bet nepavisam nebūtu vajadzības noliegt savus 34 gadus.

MĒJA VESTA, ilggadīgais Holivudas „vamps", arī pratusi labi uzglabāt savu sievišķību. Grūti iedomāties, ka viņa jau 1910. gadā ka reviju zvaigzne sajūsmināja vecākus kungus. Viņas 54 gadi to nekavē demonstrēt publikai vēl tagad savu skaistumu un temperamentu. Tikai pēc viņas vecuma taujāt, protams, nedrīkst.

GRETA GARBO, kas nesen uzaicināta Francijā uzņemties galvenās lomas tēlošanu filmā par Žoržu Zandi, arī pārsniegusi 40 gadu slieksni. ANNABELLA, kas atgriezusies Parīzē, tāpat dolaru princese SOŅA HENIJA, kas savā dzimtenē kļuvusi nepopulāra politisku apsvērumu dēļ, abas uzdod savu vecumu 35 gadi.

Mistingete

INGRIDA BERGMANE patlaban ir viena no populārākajām, ja ne pati populārākā kino zvaigzne ne vien Holivudā, bet visā pasaulē. Šī aktrise ir 31 gadu veca un ar saviem gadiem arī netaisa nekādu „kultu". Pēc Stokholmas karaliskās drāmas skolas beigšanas viņu „atklāja" zviedru filmu rūpniecība. Viņa filmējusies Vācijā, bet kopš 1939. gada Holivudā, gūstot jaunus un jaunus panākumus. Bergmane laimīgi apprecējusies ar chirurgu Dr. Pēteri Lindstrēmu un viņai ir 9 gadus veca meita. Viņa visur atceras savu tautību un tēvzemi, un viņai arī nepiemīt parastās kino zvaigžņu ārišķības un ausības, kas arī šo mākslinieci padara tik iemīļotu.

Marlēne Dītricha

Šie piemēri rāda, ka gadu skaits nav izšķirīgs. ZĀRA BERNĀRE un MISTINGETE 60 gadu vecumā vēl guva uz skatuves kuplus laurus, tāpat daudziem prātā vāciete ADĒLE ZANDROKA — „komiskā vecene" ar rupjo balsi. Daudz svarīgākas ir mākslinieces spējas un personības, kā arī īpatā spēja — nemēģināt sievamā vecumā lauzties pēc meiteņu lomām. Pēc personības ietekme izpaužas mazāk nekā uz skatuves. Bet jaunākā vecmāmiņa un sievasmāte Holivudas filmu zvaigžņu vidū — MARLĒNE DĪTRICHA ar savām slaidajām kājām tāpat vēl apbur filmu publiku kā pirms 17 gadiem „Zilajā eņģelī".

Stefans Andress

ARESTANTS Nr. 3222

Pirmais sausais doks Tulonā, ko pret 18. gadu simteņa beigām uzbūvēja kāds inženieris vārdā Groņārs, radies, pateicoties dīvainam atgadījumam. Atgadījuma vieta bija šinī namā esošais flotes arsenāls, bet visā īstenībā — kāda galēru katordznieka seja, cilvēka seja, kas vienu mirkli izmisīgi bija cerējis uz brīvību.

Jo, iekāms vēl nebija Groņāra būvētās ūdens tvertnes, kas, paceļot ūdens līmeni, izbīdīja kuģi atklātajā ostā, pastāvēja paradums, ka kāds katordznieks, un ar lielām dzīvības briesmām izsita ūdenī nolaižamā kuģa pēdējos atturbalstus, pēc kam tad milzenis tai pašā acumirklī dārdēdams un ar ķīli šķiezdams dzirksteles, iedrāzās ūdenī. Ja nu balstu izsitējam cietumniekam izdevās ne vien iekustināt kuģi, bet arī pašam ar zibenīgu milzu lēcienu pabēgt no lejup slīdoša koku kalna tuvuma, tad viņš tai pašā brīdī bija ielēcis brīvībā un jaunā dzīvē; bet ja viņam tas neizdevās, tad no viņa ķermeņa nepalika nekas vairāk pāri kā glotainas asiņu pēdas augšā un lejā pie plankām.

Inženieris Groņārs, kas pirmoreizi bija ieradies uz šādu kuģa nolaišanu ūdenī, nu priecināja savu skatu, aplūkojot pārējos svētku viesus tribīnēs, un, pilnīgi nodevies arsenāla baigajiem tērauda brīnumiem, ar sava spieķa sudraba rokturi uz goda viesu tribīnes koka balustrādes bungoja līdzi arvien jauniem vairāku militāro kapellu maršiem. Komandas saucieni pazuda mūzikā, tomēr strādnieki, kā brīvie ļaudis, tā cietumnieki, kā mēmas skudras, pazīdami ierasto notikuma gaitu, kustējās un rīkojās gar tauvām, važām un kārtīm, it kā katrs no viņiem karātos neredzama diega galā.

Groņāram kā goda viesim bija viena no labākajām vietām, jo viņš stāvēja kuģa stīrborda pusē, apmēram piecdesmit soļu attālumā, pret pašu priekšgalu, un, kaut gan no nostāstiem zināja, cik bīstamā veidā kuģi atbrīvoja no stalažām un nolaida ūdenī, tomēr viņš, kā jau tas cilvēka dabā, nebija notikumu no vārdiem pārvērtis skaidrā iztēlē. Jā, viņš pat bija tai pašā vispārējā ieskatā, ka tas esot cilvēcīgi un labi, ja kāds cilvēks savu dzīvību, kas tā kā tā uzskatāma par zaudētu, ar drošsirdīgu darbu vai nu lietderīgi izlieto vispārības labā vai arī var to atsākt no jauna pats sev. Bet tagad, kad mūzika pārtrauca savas tālumā plūstošās taktis un tai sekoja tikai īsa un kaulaina bungu dārdoņa, arī apklusdama, kad viss bija padarīts un balsti noņemti, izņemot tos pie paša kuģa priekšgala, pārējie strādnieki atsaukti, bet matroži norīkoti uz kuģa, tad ar smagiem, pakavu naglām apkaltiem zābakiem, pa bruģi šļūkdams, kuģim tuvojās atsevišķs vīrs savā sarkanajā kamzolī. Viņš turēja rokās milzīgu uzsitamo veseri, kas sākumā nokarājās uz leju, bet, vīram arvien vairāk tuvojoties smagajam kuģa ķermenim, vilcinādamies cēlās un tad, kad niecīgais stāvs bija fregatei tik tuvu, ka tās liektais ķermenis to apēnoja kā melns spārns, pieklaudzinādams un palūkodams reizi piedūrās kādam balstam, pēc tam atkal tāpat nokārdamies vīra rokā.

Pār fregati un skatītājiem gulās bīstams klusums, un Groņārs pamanīja, ka viņš drebēja un ar sava spieķa sidraba rokturi bija atkārtojis vesera uzmanīgi taustošo kustību. Vai nu vainīgs bija šis niecīgais spieķa troksnis, vai arī tā bija nejaušība, bet katordznieks īsi pagriezās; Groņārs varēja izlasīt numuru pie notiesātā cepures — tas bija numurs 3222 — un reizē ar skaitli un it kā cauri tam viņš redzēja īso smaidu, kurā cietumnieks atsedza zobus un uz mirkli sagrieza acis, it kā viņš ar tām vienā kārīgā kustībā aprītu reizē kuģi, skatītājus, mūrus un debesis. Tad viņš novērsās straujā kustībā, it kā fregate aizmugurē bez viņa ziņas varētu būt viltīgi aizbēgusi, un tagad, kuģim pievērsies, viņš vēl vienu elpas vilcienu palika stāvam ar nolaistu veseri; tad viņš to lēnām pacēla, pār laukumu noskanēja kungstiens, un nevarēja zināt, vai tas nāk no kuģa baļķiem vai vīra krūtīm, kurš tai pašā mirklī sita: reizi, divas reizes, lēkdams uz priekšu un atpakaļ, veikls kā zebiekste un mežonīgs kā vērsis — un sita trīs reizes un četras — (neviens vairs neskaitīja līdzi), kuģis brīkšķēja, vesera atmodināts, iejaucās vidū ar savu pamodušos balsi un glūnēja; un kad nāca vēl viens sitiens, tas ar vienu lēcienu metās uz priekšu; lēca arī vīrs, veseri kā šausmu un reizē kā atvaires ieroci mezdams pret kuģa ķermeni, bet tad, visiem skaļi ieklie dzoties, viņš apstājās, kā cilvēks sapnī, kas vairs netiek tālāk — un kuģa ķermenis pārgāja viņam pāri kā ēvele.

Šī norise, kas bija ilgusi tikai dažus elpas vilcienus, izraisīja vispārēju kaislu kliedzienu, kas ar mežonīgu, izlaidīgu un velnišķu sajūsmu vēlās aiz fregates, pāri asiņainajām pēdām, kuru nokopšanai drīz ieradās daži cietumnieki ar smiltīm un zāģu skaidām.

Arī Groņārs vispārējā sajūsmā bija iekliedzies un ar kliedzienu reizē izkliedzis arī zvērestu. Un šī zvēresta kodolā jau pašā pirmajā izcelšanās mirklī bija kāda aina: proti, pirmā sausā doka aina! Un, it kā būtu zinājis, ka viņa smieklīgums būs apzīmogots, ja viņš atklās patieso šī lielā plāna dzinēju spēku: viņš gāja klajā tikai ar motīviem, kas skāra vispārības labumu un progresu. Viņš sāka cīņu ar stūrgalvīgajām iestādēm, ar nelabvēlīgiem sāncenšiem, un kad, par spīti visām pretestībām, bija sekmējies darbs, ko tā ierosinātājs bija vadījis ar tādu apsēstību, sapratību un izturību, ka pa visiem būves gadiem bija pilnīgi atrauts no satiksmes ar cilvēkiem, tad notika, ka drīz pēc tam, kad pasākums bija nodots lietošanā, tā ierosinātāju, kas tagad šķitās esam atpestīts no katordznieku pusē cerībās un pusē nāves bailēs izvalbītā smaida, nosita ar veseri kāds galēru katordznieks, kas patlaban gāja pāri laukumam pie sausā doka.

Cietumniekam bija zaļa vilnas cepure, un viņš mierīgi vilka aiz sevis savas važas. Kad viņš bija nonācis Groņāra tuvumā, kurš, ieraugot numuru kā kādu noslēpumainu skaitli, spēji sastinga, nemaz neievērodams draudīgo seju zem šī numura, vīrs, atvēzēdams veseri, kliedza: „Tas ir šis progresa vīrs, kas mums atņēma ceļu uz brīvību! Pie velna ar tevi!" Piesteigušies sargi, kas pūlējās ap mirēju, redzēja, ka viņš vēl reizi atvēra acis un balsī, kas šķita pilna izbrīnas, čukstēja: „A, 3222. Atvainojiet, esmu maldījies!"

Vienlīdzība

Kamēr precēts vīrs nevar iegūt alimentus, sakrustojot kājas un parādot tiesnesim savus zekturus, tikām visas runas par vienādām tiesībām ir tīrie nieki un krāpšana.

Fenikss Flēms

Krustvārdu mīkla

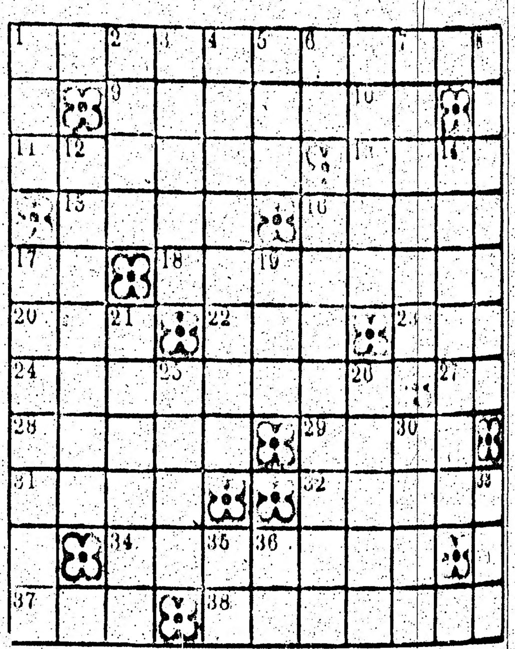

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Līmeniski: 1. Atvadu vārdi. 7. Termins mūzikā. 9. Pensionēti garīdznieki. 11. Audums. 13. Apstāklenis. 15. Vāciska pilsētas pārvalde. 16. Radinieki. 17. Nots. 18. Putni. 20. Pilsēta Krievijā. 22. Tauta. 23. Dauza. 24. Dziesma. 27. Saīsinājums. 28. Sauc, aicina. 29. Šņuksts. 31. Cilpa. 32. Kvern. 34. Latviešu dziedones vārds. 37. Signāls. 38. Rožaina.

Stateniski: 1. Sievietes vārds. 2. Seba. 3. Arods. 4. Mēra vienība. 5. Lauks. 6. Nots. 7. Teksta izvilkums. 8. Dīkdienis. 10. Skaldrs. 12. Kaŗa ieguvums. 14. Apģērba gabals. 16. Tīkls. 17. Slimība. 19. Laikmets. 21. Rasisks jēdziens. 25. Tušēs. 26. Bībeles persona. 30. Aizķer. 33. Sievietes vārds. 35. Izsauciens. 36. Nolīgums.

IEPRIEKŠĒJĀS KRUSTVĀRDU MĪKLAS ATRISINĀJUMS

Līmeniski: 1. Eglītis. 6. Po. 8. Arestēt. 11. Lakati. 12. Lira. 13. Askēti. 14. Titari. 17. Kr (kriptons). 19. Iesmi. 20. Lelle. 22. St. 23. Patoss. 24. Vizuļi. 26. Tālc. 27. Apziņa. 28. Bretaņa. 30. Cs (cēsijs). 31. Pastari. — **Stateniski:** 1. Eglītis. 2. Liksts. 3. Tatāri. 4. Irisi. 5. Se (selēns). 6. Perikls. 7. Ota. 9. Slēpēt. 10. Tit. 15. Ietvars. 16. Amizēt. 18. Reŗgaļi. 20. Laipas. 21. Lolita. 23. Plāna. 25. Ile. 26. Tbc. 29. Ap.